

Nr. 1-3 (939-941)
IANUARIE-MARTIE 2021

Fondator : Instituția Publică Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova

„Să formezi o echipă este doar începutul, să rămâi împreună este progresul, să lucrezi împreună este succesul.”

Medicus

Editorial

Rector Emil Ceban,
profesor universitar,
dr. hab. șt. med.

Suntem în pragul unui început promițător. Odată cu primele zile însorite de martie, zâmbim instinctiv la gândul că primăvara vine întotdeauna cu muguri de speranțe. Avem încrederea că acest început ne va readuce certitudinea zilei de mâine. Natura renaște, iar noi lansăm în univers dorințe, aparent, simple...

De un an deja, sănătatea are o altă semnificație, mai profundă și mai râvnită ca niciodată. Asta ne dorim cu toții și asta vă urez de Mărțișor – Sănătate!

Fie ca această primăvară să ne inspire să realizăm împreună obiectivele de importanță majoră ale Universității de Stat de

Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. Am fost și rămânem un tot întreg, pentru că formăm o echipă puternică și integră, alături de care m-am convins că toate provocările pot fi transformate în oportunități.

Primăvara aceasta să fie doar zâmbet, vigoare și bunătate! Să ne bucurăm cu toții de acest nou anotimp, ce inspiră bucurie, speranță și culoare, gânduri pozitive și încrederea că vom ieși învingători din orice impas. Acest fapt nu ar putea fi realizat fără determinarea și forțele nescapate de care dau dovadă doamnele care fac parte din comunitatea universitară.

Și pentru că orice început de

primăvară îl identificăm cu Ziua femeilor,

Distinse Doamne și stimate Domnișoare,

Vă doresc să emanați frumusețe, tandrețe și bunătate, să rămâneți la fel de sensibile, dar, în același timp, adevărate eroine, care trec prin viață cu fruntea sus. Să aveți parte de sănătate, succese notabile în activitate, liniște sufletească și bucurii alături de oamenii dragi. Sunteți etalonul gingășiei, al inteligenței și al creației divine, sunteți o revelație eternă. Sunteți acel început promițător!

ÎN ACEST NUMĂR:

Alma Mater

USMF „Nicolae Testemițanu” a urcat 100 de poziții la nivel global
p. 2

Instruire

Un nou curs de instruire în urgențe de sănătate publică
p. 3

Cercetare

Sporirea indicelui de citare în Google Scholar
p. 4

Registrul electronic al pacienților cu COVID-19
p. 5

Cooperare internațională

Turcia este interesată de crearea unui centru de cercetare la USMF „Nicolae Testemițanu”
p. 6

Relații publice

Solidari campaniei naționale de vaccinare împotriva COVID-19
p. 7

In memoriam

Serghei Lealikov – întemeietorul școlii de farmacologie moldavă, la 100 de ani de la naștere
p. 8

Lauri merituozii

Nouă studenți-doctoranzi au obținut burse guvernamentale
p. 9

Studenții în acțiune

Virusul nu a dispărut! Împreună oprim pandemia!
p. 10

Diverse

Femeia – eternă primăvară
p. 11

Univers sportiv

În premieră, USMF „Nicolae Testemițanu” – campioană la șah printre universitățile din țară
p. 12

Realizarea Strategiei de dezvoltare a Universității

Implementarea Strategiei de dezvoltare a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” pentru perioada 2011-2020 a evidențiat mai multe puncte forte. Activitățile strategice realizate în ultimii 10 ani, participarea personalului universitar în îmbunătățirea proceselor, documentele elaborate și altele au contribuit la acreditarea tuturor programelor de studii superioare medicale integrate și autorizarea provizorie a programelor noi de studii de către Agenția Națională de Asigurare a Calității în Educație și Cercetare; acreditarea instituțională internațională, conform standardelor Federației Mondiale de Educație Medicală, pe un termen de 5 ani, acreditarea Facultății de Stomatologie de către Consiliul Dentar din California, SUA; evaluarea externă a instituției și obținerea certificatului de calitate conform standardelor ISO 9001:2008 și ISO 8001:2015.

Despre aceste realizări a vorbit Olga Iurco, șefa Departamentului Audit Intern, în cadrul ședinței Senatului universitar din data de 25 februarie curent, prezentând Raportul de realizare a Planului de acțiuni pentru 2020 în contextul implementării Strategiei de dezvoltare instituțională pentru zece ani.

Astfel, anul trecut a fost înregistrat următorul grad de realizare

a activităților pe domenii strategice de dezvoltare: Învățământul universitar și postuniversitar - 95%; Formarea continuă a medicilor și a farmaciștilor - 75%; Cercetarea științifică - 95%; Resurse umane - 96%; Managementul instituțional

- 94% și Cooperarea internațională - 82%. Potrivit raportului, au fost realizate toate cele 32 de obiective stabilite în Strategia de dezvoltare instituțională și 152 din cele 173 de activități planificate. S-a constatat că au fost realizați 255 din cei 323 de indicatori stabiliți. Din cei 68 de indicatori nerealizați, 55 nu au fost planificați din start (preponderent fiind indicatori calitativi), iar

13 indicatori planificați nu au fost realizați din cauza situației epidemiologice.

Potrivit Olgăi Iurco, subdiviziunile universitare au raportat frecvent un nivel de realizare a activităților per Strategie

- mai mare de 100%, în unele cazuri s-a ajuns la 145%. Potrivit raționamentului de audit, a fost aplicată următoarea formulă - 150 de procente și mai mult este egal cu 100%. În unele cazuri, supra realizarea indicatorilor a fost motivată de situația epidemiologică din țară și de desfășurarea lecțiilor on-line (elaborarea materialelor didactice în format electronic, numărul

disciplinelor ce oferă cursuri la distanță și creșterea numărului de beneficiari ai acestor cursuri ș.a.). Astfel, a fost stabilit că, obiectivele strategice au fost realizate, în anul 2020, de subdiviziunile didactice în proporție de 96%, subdiviziunile științifico-didactice - 94%, subdiviziunile administrative - 91% și cele de suport - 82%. Gradul mediu de realizare a Strategiei este de 90%.

Strategia de dezvoltare instituțională pentru anii 2011-2020 a fost implementată în două etape: 2011-2015 și 2016-2020. Planul de acțiuni privind implementarea Strategiei a fost remis anual Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale (MSMPS), pentru analiză și includerea activităților strategice ale Universității în Strategia de dezvoltare a MSMPS. Gradul de realizare a Strategiei de dezvoltare instituțională în perioada 2011-2020 constituie 107,5%.

În context, rectorul Emil Ceban a constatat că aceasta a fost o perioadă de aur - ani prodigioși, în care au fost înregistrați niște indicatori extraordinari de îndeplinire a obiectivelor stabilite. „Strategia a fost realizată de întreaga echipă a Universității, iar indicatorii obținuți au fost parte componentă a sistemului de sănătate”, a adăugat profesorul Ceban, exprimând recunoștință comunității universitare pentru activitate.

Prima ședință a Consiliului pentru dezvoltare strategică instituțională — într-o nouă componentă

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” are un nou Consiliu pentru dezvoltare strategică instituțională (CDSI), cu un mandat pentru următorii 5 ani. Membrii acestui organ de conducere s-au întrunit în cadrul primei ședințe de lucru, desfășurată în data de 21 ianuarie curent.

În numele Senatului universitar, rectorul Emil Ceban a salutat noii membri ai CDSI, exprimându-și speranța la o conlucrare fructuoasă, pentru o dezvoltare prosperă și durabilă a instituției. „Suntem mândri de universitatea noastră și de echipa acesteia, căci numai cu un potențial uman profesionist, responsabil și devotat se pot realiza lucruri mărețe. Noua componentă a Consiliului va fi pentru noi sprijin și călăuză, iar toate lucrurile pe care le vom dezvolta și le vom promova împreună, pe parcursul acestui mandat, vor conduce spre noi performanțe, astfel încât USMF „Nicolae Testemițanu” să se plaseze pe locul pe care îl merită”, a accentuat profesorul Ceban. În cadrul ședinței, rectorul a prezentat membrilor CDSI un raport despre activitatea Universității și echipa sa managerială.

Președintele nou ales al CDSI – Valeriu Chițan, președinte al Comisiei Naționale a Pieței Financiare, expert extern delegat de Senat universitar, a afirmat că „Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova are un potențial, are o voce și trebuie să aibă și un de-

mers către autoritățile statului și către societate, cu soluții de dezvoltare a ramurii sănătății”. Valeriu Chițan a specificat că împreună vom găsi soluții și recomandări pentru politicile publice ce țin de acest sector. În opinia expertului, criza pe care o traversăm este o nenorocire, dar care poate oferi șanse pentru anumite restartări, inclusiv în domeniul educațional și al sănătății în ansamblu. „Sper că vom avea un spirit de coeziune și de deschidere. Toți membrii acestei echipe ne vedem parte

componentă a unui organism și ne dorim, cu eforturi conjugate, să facem față provocărilor timpului”, a concluzionat președintele Consiliului.

Menționăm că în funcția de vicepreședinte al CDSI a fost aleasă Valentina Stratan, dr. șt. biologice, conferențiar cercetător – membru desemnat de Ministerul Sănătății,

Muncii și Protecției Sociale; iar secretar a fost desemnată Aurelia Spinei, dr. hab. șt. med., profesor universitar – membru ales din rândul cadrelor didactice titulare ale USMF „Nicolae Testemițanu”. Din componența Consiliului mai fac parte: Lora Moșanu-Șupac, dr. șt. biologice, conferențiar universitar – membru desemnat de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării; Nina Lupan – membru desemnat de Ministerul Finanțelor; Adrian Belli, dr. hab. șt. med., profesor universitar – membru ales din rândul

cadrelor didactice titulare ale Universității; Cezar Ciuhrii – membru desemnat de Senat, expert extern; rectorul Emil Ceban, dr. hab. șt. med., profesor universitar – membru din oficiu, și Victoria Craveț, prorector pentru activitate economico-financiară a USMF „Nicolae Testemițanu” – membru din oficiu.

USMF „Nicolae Testemițanu” a urcat 100 de poziții la nivel global

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a urcat 100 de poziții în clasamentul instituțiilor de învățământ superior prezente on-line la nivel global.

a vizibilității instituționale”, a menționat rectorul Emil Ceban.

Webometrics nu este un clasament al site-urilor web ale universităților, ci cel mai mare rating academic al instituțiilor

Moldova, Republic of

Ranking	World Rank	University	Det.	Impact Rank	Openness Rank	Excellence Rank
1	3392	Technical University of Moldova		7179	2246	3737
2	3825	State University of Moldova		5839	2203	4753
3	7052	Nicolae Testemițanu State University of Medicine and Pharmacy		9896	2722	6657
4	7624	Balti State University Alecu Russo		9954	3655	6657
5	8792	Moldova Cooperative Trade University		6054	5954	6657
6	10609	Academy of Economic Studies from Moldova		8415	5954	6657
7	12112	Free International University of Moldova		10312	5954	6657
8	12180	Chisinau State Pedagogical University Ion Creangă		10392	5954	6657
9	13215	Taras Shevchenko Transnistria State University		11667	5954	6657
10	13885	State University of Tiraspol		16369	5954	6217

Conform raportului publicat de *Ranking Web of Universities* în data de 27 ianuarie curent, instituția noastră ocupă locul 7052 la nivel mondial, față de 7153 acum un an. Universitatea și-a păstrat poziția a treia printre cele 25 de universități din Republica Moldova incluse în clasament și se regăsește pe locul 1826 la nivel continental, iar în Europa Centrală și de Est – pe poziția 620.

Conform datelor *Webometrics*, USMF „Nicolae Testemițanu” înregistrează o creștere semnificativă la capitolul *Deschidere*, reușind să devanseze 1769 de instituții timp de un an, în prezent ocupând locul 2722.

„Ne bucură orice performanță a universității noastre. Aceasta ne demonstrează că USMF *Nicolae Testemițanu* are o mai bună recunoaștere la nivel internațional, dar și faptul că membrii comunității universitare au devenit mai responsabili în asigurarea accesului deschis la publicații în spațiul virtual, contribuind la sporirea impactului acestora și

de învățământ superior din întreaga lume. Obiectivul principal al *Ranking Web* este de a promova accesul deschis la cunoștințele generate de universitate. Cea mai bună strategie pentru a îmbunătăți situația în clasament este de a crește cantitatea și calitatea conținutului publicat în mediul virtual. Acesta utilizează atât indicatori webometrici (toate misiunile), cât și bibliometrici (misiunea de cercetare) despre performanța universităților.

Ediția curentă a clasamentului a analizat 31 de mii de universități din peste 200 de țări, conform următoarelor criterii:

50% – *vizibilitatea* (impactul) – numărul de rețele externe conectate la paginile web ale instituției;

10% – *transparența* (deschiderea) – numărul de citări din topul a 100 de autori (cu excepția a 10 autori de succes) (Google Scholar Profiles);

40% – *exceleța* – numărul de lucrări printre primele 10% cele mai citate la 26 de discipline. Datele sunt colectate pentru perioada 2015-2019.

Consolidarea activității de cercetare și inovare

Anul 2020 a fost remarcat prin demararea activităților de consolidare și modernizare a domeniului cercetare și inovare la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. În acest sens, a fost elaborată și aprobată Strategia de fortificare a domeniului cercetării și inovării pentru perioada 2020-2030, bazată pe motto-ul Educație prin cercetare, iar prima acțiune de importanță strategică a fost fondarea Institutului Național de Cercetare în Medicină și Sănătate. Declarația aparține prorectorului pentru activitate de cercetare, Stanislav Groppa, care a prezentat un raport, la ședința Senatului universitar din 25 februarie.

Potrivit acad. Groppa, crearea Institutului va contribui la transformarea infrastructurii de cercetare în una contemporană, aptă să servească cercetărilor avansate, educației prin cercetare și integrării în rețelele internaționale de cercetare. Pentru coordonarea activităților de cercetare și inovare, în decembrie 2020, Senatul a aprobat Regulamentul de activitate al Consiliului științific al USMF „Nicolae Testemițanu”. Anul trecut, instituția a obținut 27 de proiecte în cadrul Programei de stat pentru anii 2020-2023, ce urmau a fi finanțate de la bu-

get cu 20,1 milioane de lei. În 18 proiecte Universitatea participă în calitate de beneficiar direct, iar în altele 9 - de partener. USMF „Nicolae Testemițanu” urma să obțină 13,4 milioane de lei, reieșind din cota prevăzută pentru cofinanțare instituțională în domeniul cercetării ce este evaluată la circa 40%, dar în realitate au fost alocate doar 2,1 milioane de lei. Unele proiecte nu au realizat activitățile de cercetare planificate din cauza finanțării instituționale reduse.

Anul trecut au fost înaintate alte 18 propuneri de proiecte noi, dintre care 8 deja au fost anunțate câștigătoare. În prezent, subdiviziunile universitare implementează 22 de proiecte de cercetare de nivel

lădarea capacității de supraveghere epidemiologică COVID-19”, a remarcat Stanislav Groppa. Departamentul Cercetare are ca prioritate extinderea strategiei de colaborare pentru fiecare subdiviziune, catedră și laborator.

De asemenea, un eveniment unic pentru Republica Moldova a fost secvențierea ADN-ului viral și aprecierea structurii virusului SARS-CoV-2 în populația țării noastre, iar drept rezultat Universitatea a devenit parte componentă a Repozitoriului GISAD - inițiativă științifică globală și o sursă primară ce oferă acces liber la datele genomice ale virusurilor.

Un alt pas a fost lansarea platformei de comunicare, colaborare și schimb de experiență cu diaspora prin intermediul platformei *DiaMed*, cu scopul de a coopera cu comunitatea științifică medicală, în special cu studenți, medici-rezidenți, doctoranzi și absolvenți noștri din diferite țări.

Implementarea *triumfului cunoașterii* educație-cercetare-inovare reprezintă un imperativ pentru comunitatea academică. În anul precedent, Universitatea a obținut 83 de distincții la cinci expoziții, a înregistrat 129 de obiecte de proprietate intelectuală, brevete și certificate de autor. Plus valoare în promovarea Universității au adus persoanele care s-au învrednicit de premiul național în domeniu.

„Rezultatele obținute sunt doar o inițiere de valorificare a potențialului intelectual al Universității”, a accentuat prorectorul. Pentru a asigura o continuitate a proceselor inițiate, Departamentul Cercetare a identificat opt priorități strategice în domeniul cercetării și inovării pentru a fi realizate în anul curent, în conformitate cu Strategia de fortificare a domeniului cercetării și inovării și a Planului de acțiuni pentru perioada 2020-2030.

Planul strategic de dezvoltare a Universității pentru următorii 10 ani

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova tinde spre o dezvoltare bazată pe reforme structurale și aplicarea unui sistem eficient de management al calității. Pentru a obține, în continuare, rezultate mai bune, este necesar un nou plan strategic de dezvoltare instituțională pentru următorii cinci sau zece ani. Declarația aparține Olghii Iurco, șefa Departamentului Audit Intern, și a fost făcută în cadrul ședinței Senatului universitar din 25 februarie 2021.

Activitate clinică; Studenți și responsabilitate socială; Informatizare; Managementul instituțional; Resurse umane; Comunicare, promovare și vizibilitate socială. Acesta include domeniile strategice conform formatului standardizat: descrierea domeniului, principiile de bază, direcțiile de acțiune, analiza SWOT, obiectivele și indicatorii de performanță, rezultatul scontat. Fiecare domeniu a fost dezvoltat de către subdiviziunile responsabile și coordonat cu Departamentul Audit Intern.

Domenii de dezvoltare strategică

- 1) Învățământul preuniversitar, universitar și postuniversitar
- 2) Cercetare, inovare și transfer tehnologic
- 3) Internaționalizare
- 4) Activitate clinică
- 5) Informatizare
- 6) Managementul instituțional
- 7) Resurse umane
- 8) Studenți și responsabilitate socială
- 9) Comunicare, promovare și vizibilitate instituțională

În luna ianuarie curent, rectorul Universității, profesorul Emil Ceban, a emis două ordine interne privind crearea grupurilor de lucru pe domenii de dezvoltare strategică pentru elaborarea proiectului Planului strategic al USMF „Nicolae Testemițanu” pentru anii 2021-2030. Noul document înglobează următoarele domenii de dezvoltare strategică: *Învățământul preuniversitar, universitar și postuniversitar; Cercetare, inovare și transfer tehnologic; Internaționalizare;*

Olga Iurco a precizat că documentul a fost elaborat și se află la etapa de consultare cu membrii comunității universitare. Ulterior, documentul va fi transmis pentru coordonare Consiliului pentru dezvoltare strategică instituțională și Senatului Universității pentru aprobare.

La final, senatorii au votat, unanim, decizia cu privire la aprobarea proiectului Planului strategic al USMF „Nicolae Testemițanu” pentru perioada 2021-2030.

Procesul educațional – exclusiv on-line

În perioada 1-15 martie 2021, procesul educațional la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” se desfășoară exclusiv în regim on-line. În acest sens, rectorul Emil Ceban a semnat, în data de 26 februarie, Ordinul nr. 56-A cu privire la desfășurarea procesului educațional la distanță.

a Ordinului Ministerului Educației, Culturii și Cercetării nr. 199 din 26.02.2021 privind organizarea procesului de studii în sistem on-line în instituțiile de învățământ superior, în scopul asigurării securității, sănătății, protecției vieții beneficiarilor de studii și a angajaților Universității, urmare a evoluției situației epidemiologice și a

Republica Moldova se agravează rapid, iar din acest considerent a instituit un regim special de activitate la nivel național în perioada 1-15 martie 2021.

Astfel, rectorul Ceban a dispus organizarea și desfășurarea procesului de instruire în regim on-line, prin aplicarea tehnologiilor informaționale și comunicaționale, un rol strategic în acest sens îl are Modulul Didactic al Sistemului Informațional de Management Universitar.

Comunitatea universitară este obligată să respecte instrucțiunile interne și măsurile de profilaxie pentru răspândirea COVID-19, iar personalul universitar, care prezintă simptome de infecții respiratorii să se rețină la domiciliu și să se adreseze de urgență la medicul de familie.

Documentul, de asemenea, prevede activitatea și instruirea medicilor rezidenți, precum și monitorizarea locațiilor din cămine privind respectarea măsurilor de prevenire a noului tip de coronavirus.

Menționăm că aprobarea măsurilor de restricție este argumentată de sporirea incidenței, a ratei contagiozității, a numărului de teritorii clasificate în cod roșu de alertă, a numărului formelor grave ale bolii, a numărului de decese, a ratei de pozitivitate a testelor la virusul SARS-CoV-2, a numărului de forme asimptomatice și de răspândirea comunitară.

Utilizarea instrumentelor TIC în asigurarea calității managementului academic

Modernizarea și eficientizarea procesului didactic a fost întotdeauna o prioritate pentru Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. Dacă anterior, a ține pasul cu noile tehnologii era un deziderat ambițios – astăzi a devenit o necesitate și o parte integrantă a procesului firesc de dezvoltare. Grație instrumentelor Tehnologiei Informației și Comunicațiilor (TIC) disponibile, cadrele științifico-didactice își pot organiza activitatea implementând metode inovative în instruire și cercetare. Pentru a-i ghida în acest proces, în zilele de 15 și 16 februarie curent, la Universitate s-au desfășurat seminare de instruire, în regim on-line, în scopul asigurării calității academice pe toate domeniile.

performanței și a finanțării complete pentru modernizarea bazei materiale și didactice a instituției. „Din acest considerent, trebuie să ne conducem de principiul economiei în luarea deciziilor și în desfășurarea activității, și să nu admitem risipa de resurse financiare”, a accentuat prim-prorectorul.

Potrivit Silviei Stratulat, șefa Departamentului Didactic și Management Academic (DDMA), aplicarea metodologiei sus-menționate vine să completeze procedurile interne deja existente, cum ar fi Regulamentul cu privire la normarea activității științifico-didactice în cadrul USMF „Nicolae Testemițanu”, în vederea monitorizării realizărilor normării timpului și planificării mai exacte a tuturor tipurilor de activități (didac-

Documentul a fost emis în temeiul Hotărârii nr. 47 a Comisiei naționale extraordinare de sănătate publică (CNSP) și

măsurilor întreprinse de autorități pentru prevenirea răspândirii COVID-19. CNSP constată că situația epidemiologică în

Un nou curs de instruire în urgențe de sănătate publică

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” va îmbunătăți procesul de instruire în domeniul supravegherii și răspunsului la urgențe de sănătate publică, inclusiv a specialiștilor din asistența medicală primară, urgentă, prespitalicească și spitalicească. Acest fapt este posibil grație proiectului „Fortificarea capacităților resurselor umane în urgențe de sănătate publică în contextul pandemiei de COVID-19”, derulat în perioada 1 decembrie 2020-30 noiembrie 2021, cu suportul Fundației Soros-Moldova.

Pandemia a evidențiat faptul că, în Republica Moldova nivelul de pregătire la capitolul urgențe de sănătate publică este unul insuficient, existând lacune la componenta pericole de sănătate publică.

Conferențiarul universitar Angela Paraschiv, coordonator de proiect, șef al Disciplinei de epidemiologie, Departamentul Medicină Preventivă, a menționat că proiectul prevede elaborarea curriculumurilor cu participarea multidisciplinară a specialiștilor USMF „Nicolae Testemițanu”. Acestea sunt utilizate pentru a instrui studenții din anii V-VI, medicii rezidenți din anul I și medicii practicieni în urgențe de sănătate publică, în vederea sporirii numărului de specialiști pregătiți în domeniul urgențelor medicale ce țin de prevenirea, diagnosticul și abordarea clinică, precum și de direcțiile de supraveghere a infecțiilor cu potențial sporit de răspândire.

Instruirile se bazează pe elemente de simulare a situațiilor de urgență în sănătate publică, cu realizarea sarcinilor practice. La primul curs de instruire on-line, desfășurat în data de 1 februarie curent, au participat 300 de studenți din anul VI ai Facultății de Medicină nr.1. În total, vor fi instruiți peste 500 de

studenți, 1000 de medici rezidenți și medici practicieni.

În cadrul cursului sunt abordate subiecte ce țin de: urgențele de sănătate publică, managementul internațional al urgențelor de sănătate publică, evaluarea riscului de declanșare a urgențelor de sănătate publică, măsurile de control în funcție de rezultatele de evaluare a riscului, infecții cu potențial de răspândire pandemică, precauțiile standard și suplimentare în protecția lucrătorului medical în funcție de riscul expunerii la infecția cu COVID-19, gestionarea deșeurilor rezultate din activitatea medicală, particularitățile clinice și de reabilitare a pacienților cu infecția COVID-19, strategii de comunicare în gestionarea situațiilor de urgențe de sănătate publică etc.

Astfel, pregătirea cadrelor medicale în acest domeniu va contribui la sporirea capacităților de răspuns rapid și eficient la riscurile și urgențele de sănătate publică de importanță națională și internațională.

În rezultatul implementării proiectului, se contează pe reducerea riscului de răspândire a bolilor cu potențial sporit de infectare pe termen lung, prin aplicarea precoce și eficientă a măsurilor de prevenire și control. De menționat că, în ultimii ani, au fost descoperiți peste 1500 de agenți patogeni noi cu potențial înalt de răspândire printre populația umană și prezintă un indice sporit al mortalității, iar 70% dintre aceștia sunt de proveniență animală, fapt ce determină infectarea în masă a populației.

Proiectul este implementat în parteneriat cu Asociația Studenților și Rezi- denților în Medicină din Moldova, Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Societatea Științifică a Epidemiologilor și Microbiologilor, Societatea Igienistilor și

Webinariile au avut tema „Utilizarea instrumentelor TIC în realizarea normării didactice și asigurării calității managementului academic” și au avut drept scop familiarizarea cu instrumentele TIC – utile în asigurarea unei planificări eficiente a activității de instruire și metodice a cadrelor didactice și facilitarea formei de raportare a acestora.

Seminarele au fost destinate pentru cadrele științifico-didactice care predau programele de studii superioare de licență (ciclul I) – Optometrie, Asistență medicală generală, Tehnologie radiologică și Sănătate publică, de la programele de studii superioare integrate (ciclul I și II) – Medicină, Medicină preventivă, Stomatologie și Farmacie și de la programele de studii postuniversitare prin rezidențiat și de educație continuă în medicină și farmacie. Atelierele au fost adresate șefilor de studii – responsabili nemijlocit de planificarea, repartizarea și evidența orelor în cadrul subdiviziunii didactice, în vederea asigurării unui management academic eficient și a unui proces educațional calitativ.

Prim-prorectorul Olga Cernetchi, prorector pentru activitate didactică, a accentuat că pandemia și-a lăsat amprenta asupra vieții socio-economice și, nu în ultimul rând, asupra procesului educațional: „Începând cu luna martie 2020, ne-am schimbat viziunea și paradigma educațională, optând pentru instruirea mixtă: atât de la distanță, cât și cu prezență fizică în aule”.

Totodată, de la 1 ianuarie curent a intrat în vigoare *Metodologia de finanțare bugetară a instituțiilor publice de învățământ superior*, aprobată de guvern, în vederea utilizării eficiente și asigurării transparenței alocării surselor de finanțare de la bugetul de stat destinate formării profesionale inițiale pe universități, în contextul reformei universitare inițiate de Ministerul Educației, Culturii și Cercetării. Documentul stabilește modul de alocare pentru instituțiile publice de învățământ superior a finanțării-standard, în bază de cost standard per student și coeficienți de ajustare, asociată gradului de complexitate a programelor de studii de la ciclurile de studii superioare de licență și de master, a finanțării compensatorii pentru susținerea

tice, metodice și științifice) realizate de angajații subdiviziunilor didactice.

Stela Aduji, șefa Departamentului Educație Medicală Continuă, a prezentat câteva formulare tipizate elaborate pentru planificarea, repartizarea și evidența normei didactice, ce includ activitatea didactică auditivă (contact direct cu studenții), realizată prin: ore de curs; lucrări de laborator, lucrări practice, seminare, stagii didactice/clinice; consultații pentru examene; și activitatea didactică ne-auditivă: conducerea stagiilor de practică; conducerea proiectelor sau a tezelor de licență și/sau de master; monitorizarea activității individuale a studenților; activități de evaluare și monitorizare a reușitei academice a studenților; monitorizarea activităților educaționale extracurriculare ale studenților; conducerea activităților didactico-sportive ș.a.

„Dacă activitățile didactice sunt strict stabilite, deoarece reies din planul de studii, atunci activitățile metodice și cele științifice, ce implică creativitatea cadrelor didactice, necesită o mai bună planificare și, deci, o eșantionare în timp, astfel încât la sfârșitul anului de studii să avem realizarea normei didactice și să acoperim toate acțiunile prevăzute în procesul educațional. Acest fapt va conduce la responsabilizarea fiecărui cadru didactic privind realizarea normei sale didactice, evidența strictă a activităților realizate pe parcursul semestrului, respectiv și timp de un an, astfel încât să fie posibilă planificarea exactă a volumului de lucru și diversificarea activităților ce urmează să fie desfășurate pe parcursul anului de studii”, a spus Virginia Șalaru, șefa Secției de management al calității academice, DDMA.

În concluzie, prim-prorectorul a reiterat faptul că, în condiții de criză în sănătate publică, este stringentă instruirea și dezvoltarea continuă a competențelor cadrelor didactice în utilizarea instrumentelor TIC și diversificarea acestora, astfel încât fiecare angajat să-și poată realiza cu succes activitățile.

Webinariile au fost organizate de departamentele: Didactic și Management Academic, Resurse Umane, Juridic, Educație Medicală Continuă și Economie, Buget și Finanțe.

Starea de urgență în sănătate publică – prelungită

Starea de urgență în sănătate publică se prelungește până la data de 15 aprilie 2021, pe întreg teritoriul Republicii Moldova. Decizia a fost aprobată în ședința din 15 februarie a Comisiei naționale extraordinare de sănătate publică (CNSP), fiind instituite măsuri restrictive suplimentare pentru a preveni răspândirea virusului SARS-CoV-2.

Una dintre prevederi restricționează activitatea centrelor comerciale din țară, care a fost sistată o perioadă în zilele de weekend. Piețele comerciale vor fi deschise doar în zilele de marți, joi și sâmbătă, cu excepția piețelor agricole. Totodată, a fost redus numărul maxim admis de participanți la evenimentele festive în unitățile de alimentație publică de la 50 la 20 de invitați. CNSP a decis și limitarea numărului de pasa-

geri în transportul feroviar și cel rutier în traficul municipal, raional și interraional – la nivel de 50% din capacitatea totală de îmbarcare. Agenții economici, care activează în spații închise, vor trebui să asigure aflarea concomitentă în interior a consumatorilor, conform cerinței stabilite de 1 vizitator/4m² de suprafață comercială liberă (suprafața disponibilă fără echipamente comerciale).

În timp ce în țările din regiunea europeană, în ultimele săptămâni, se atestă o micșorare de până la 50% a ratei îmbolnăvirilor de COVID-19, în Republica Moldova se înregistrează o creștere semnificativă a numărului de cazuri pozitive și un număr mediu de 20 de decese. Din acest considerent, CNSP a emis, în data de 26 februarie, o nouă hotărâre (nr. 47) prin care impune mai multe restricții.

Sporirea indicelui de citare în Google Scholar

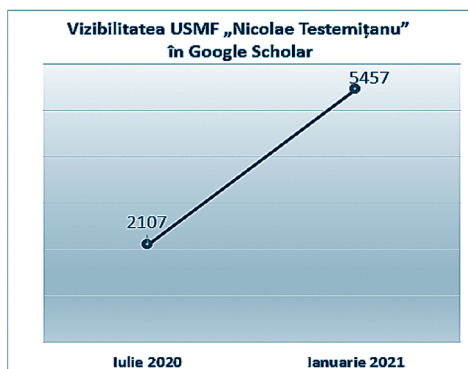
În doar șase luni, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a înregistrat o creștere cu 3350 de citări în Google Scholar. Datele au fost publicate în data de 6 ianuarie, pe site-ul oficial al clasamentului internațional Webometrics „Transparent Ranking” (<http://www.webometrics.info/en/transparent>).

Potrivit rectorului Emil Ceban, poziția universității noastre în acest clasament este un prim rezultat al implementării Strategiei de dezvoltare a domeniului cercetare și inovare, aprobată pentru următorii 10 ani. „Este o confirmare a faptului că inițiativele și eforturile întregii echipe universitare sunt bine consolidate, cu reguli clare definite și așteptări pe măsură. Este un început bun ce ne inspiră și, în același timp, ne motivează să obținem noi performanțe și excelență în cercetare”, a menționat rectorul.

În același timp, profesorul Emil Ceban a reiterat necesitatea de creare de noi conturi pe platforma Google Scholar pentru cadrele științifico-didactice, studenții-doctoranzi, cercetători etc., în scopul sporirii atât a vizibilității publicațiilor științifice ale autorilor, cât și a instituției, „mai ales că dispunem de un potențial uman științific puternic și competitiv”.

Stanislav Groppa, prorector pentru activitatea de cercetare, a opinat că sporirea numărului de citări în Google Scholar demonstrează că USMF „Nicolae Testemițanu” posedă un potențial științific remarcabil și un substrat nevalorificat până la moment. „Este doar un început al procesului de remodelare al sistemului de cercetare din Universitate, ce va fi continuat și promovat în viitor. Este de datoria fiecăru

membru al comunității universitare – student, medic-rezident, student-doctorand, cercetător științific sau cadru științifico-didactic – să dețină un cont sau să-și ajusteze contul existent pe platforma Google Scholar”. De asemenea, academicianul Stanislav Groppa este de părere că publicarea articolelor în reviste internaționale cu factor de impact va spori și mai mult prestigiul Universității.

Prezentul clasament Webometrics a evaluat peste 5000 de instituții de învățământ din întreaga lume, iar în top au fost prezentate primele 3800 de universități care au un număr de citări mai mare de 1000. Clasamentul include doar patru universități din țara noastră, printre care: USM – cu 12 019 citări, UTM – cu 11 292 de citări, USMF „Nicolae Testemițanu” – cu 5 457 de citări și USARB – cu 1 188 de citări.

Conferința „Actualități și perspective în chirurgia pediatrică” – omagiu acad. Natalia Gheorghiu

La 4 februarie s-au împlinit două decenii de la trecerea în eternitate a Nataliei Gheorghiu, dr. hab. șt. med., profesor universitar, academician al Academiei de Științe Medicale a URSS, Om Emerit și Medic Emerit al RSSM, Cavaler al Ordinului Republicii Moldova și cetățean de onoare al orașului Chișinău. A fost o personalitate marcantă cu o bogată experiență chirurgicală, didactică și științifică, considerată model demn de urmat pentru zeci de generații de chirurgi pediatri.

În semn de omagiu, Catedra de chirurgie, ortopedie și anesteziologie pediatrică „Natalia Gheorghiu” a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a organizat o conferință științifică cu genericul *Actualități și perspective în chirurgia pediatrică. Optimizarea diagnosticului și tratamentul afecțiunilor chirurgicale acute la copii. Noi tehnici de diagnostic și tratament*. Manifestarea științifică s-a desfășurat în data de 5 februarie curent, în regim on-line, și a întrunit cadre științifico-didactice, medici chirurgi pediatri, anesteziologi, reanimatologi, studenți-doctoranzi, medici-rezidenți și studenți ș.a.

Specialiștii au abordat subiecte actuale din domeniul chirurgiei pediatrică, descriind în detalii diverse cazuri clinice. Unul privind *tumorile mediastinale la copil* a fost prezentat de Alina Dănilă, cercetător științific superior. Cercetătoarea a menționat că intensitatea semnelor clinice atestate în tumorile mediastinale sunt în funcție de vârsta copilului, patologiile și terenul biologic ș.a., și a demonstrat o clasificare a tumorilor, în dependență de potențialul biologic al tumorii după sursa de dezvoltare recomandată de Organizația Mondială a Sănătății.

Conferențiarul universitar Ala Bajurea, Catedra de neurochirurgie, a prezentat un raport amplu despre *craniostenoza la*

copil, în care a descris fenomenul de la origine, principalele forme anatomo-clinice, tabloul clinic, semnele oftalmologice, semnele neuropsihice, tulburările endocrine, explorările paraclinice, până la tratamentul prescris pacientului.

În prezentarea cazului clinic *Peritonita perforativă postapendiculară la prematur*, profesorul universitar Jana Bernic, împreună cu Alina Dănilă și medicul-rezident Veronica Sofronii, s-au referit la probleme de diagnostic ce caracterizează apendicita acută prin perforație la nou-născuți, formele peritonitei cu descrierea cazurilor clinice, determinarea diagnosticului, tratamentul prescris, complicațiile și alte aspecte ale acestei maladii.

Despre rolul metodelor imagistice în diagnosticul enterocolitei ulcero-necrotice la nou-născuți a vorbit academiciana Eva Gudumac și Doina Haidarî, studentă-doctorandă, care au accentuat importanța aplicării metodelor imagistice în stabilirea unui diagnostic corect și indicarea tratamen-

tului medical în urma concluziilor specialiștilor de profil. Profesorul Eva Gudumac a menționat, la final, că indife-

rență de gravitatea cazului clinic, cu cât medicul pediatru este mai experimentat și mai profesionist, cu atât numărul cazurilor operatorii e mai mic, iar tratamentul chirurgical este ultimul ca indicație. Argentina Sandroșean, conferențiar universitar la aceeași catedră, a prezentat un raport privind *maladia de marmoră la copii* – un subiect sensibil ce îngrijorează fiecare mamă. Specialistul a vorbit despre problemele de piele ale nou-născuților, modificările morfologice, dezvoltarea generală a copilului, menționând că frecvent se depistează hidrocefalia, copiii sunt de statură mică, astenici, iar pe prim plan se poziționează afecțiunile secundare, ce servesc ca indicații pentru efectuarea examenului radiologic.

În cadrul conferinței, specialiștii au venit cu unele recomandări privind optimizarea diagnosticului și a tratamentului afecțiunilor chirurgicale acute la copii. La final, a fost desfășurată o sesiune de întrebări și discuții în contextul subiectelor abordate.

Sănătatea mintală în perioada COVID-19

Pandemia ne-a pus în fața anxietății și a stresului, testând limitele multora dintre noi. Chiar dacă nu conștientizăm pe deplin acest fapt, testul de rezistență poate influența negativ sănătatea minții noastre, devenită acum prioritară. Specialiștii au prezentat din experiență, observațiile și cercetările lor la acest subiect în cadrul conferinței științifice „Problemele de sănătate mintală – urmări grave în perioada post-COVID”. Evenimentul a fost organizat de Catedra de psihiatrie, narcologie și psihologie medicală a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în comun cu Academia de Științe a Moldovei (AȘM), în data de 21 ianuarie curent și a fost transmis live.

Conferința a fost moderată de rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, profesorul Emil Ceban, care a accentuat importanța întrunirilor științifice organizate în parteneriat cu AȘM, din momentul declanșării epidemiei, și a apreciat implicarea specialiștilor în informarea populației privind etiologia virusului, comportamentul în perioada contaminării și în cea de recuperare. „Stresul cronic, cu o durată de 11 luni deja, afectează întreaga populație. Oricât de puternic ar fi organismul uman, poate ceda în diferite forme, în special în cazul persoanelor cu patologii mintale. Întreaga comunitate – academică, științifică, didactică și medicală – cu toții trebuie să comunicăm, să promovăm și să acordăm asistență medicală specializată tuturor categoriilor de populație, inclusiv copiilor. Viitorul populației, a copiilor noștri depinde de statutul psiho-emoțional al fiecăruia”, a menționat rectorul.

Ion Tighineanu, președintele AȘM, a remarcat că, grație

abnegației cercetătorilor științifici, sunt în uz mai multe vaccinuri care au trecut testele necesare în perioade de timp record, dar situația rămâne a fi complicată din cauza incertitudinii ce ține de schimbările coronavirusului și de impactul în timp a infecției asupra organismului uman.

Profesorul Anatol Nacu, șef al Catedrei de psihiatrie, narcologie și psihologie medicală, a menționat că pandemia a scos în vileag anumite vulnerabilități ale sistemului medical care, împreună cu informațiile despre moartea cadrelor medicale, reprezintă un factor traumatizant pentru populație. Profesorul a venit cu unele recomandări privind gestionarea pandemiei, printre care funcționarea bună a instituțiilor statului – un reper

a culturii psihologice și a culturii civice reprezintă factori primordiali în gestionarea traumatismului legat de pandemia COVID-19.

Potrivit asistentului universitar Andrei Eșanu, impactul COVID-19 asupra sănătății mintale a populației a cauzat îngrijorări la nivel global. În acest scop au fost efectuate mai multe cercetări: „14 studii din mai multe țări, cu un eșantion total de 44 531 de persoane, denotă prevalența depresiei la 33,7% dintre respondenți. Aceste date confirmă faptul că este esențial să se dezvolte intervenții de sănătate mintală care pot preveni depresia cauzată de pandemia COVID-19”, a adăugat tânărul cercetător.

Conferențiarul universitar Jana Chihai a menționat că o criză de sănătate mintală

important pentru psihicul uman prin transmiterea sentimentului de siguranță, continuitate, încredere și responsabilitate. O altă recomandare ține de direcționarea resurselor pentru sistemul medical, astfel încât acesta să-și poată realiza, pe lângă funcția de îngrijire medicală, și funcția psihoterapeutică, transmisă implicit asupra psihicului uman prin faptul că sistemul de sănătate rămâne integru, funcțional și indestructibil. Anatol Nacu a concluzionat că informarea populației, îmbunătățirea culturii medicale,

lă este la fel de importantă ca oricare altă criză de îngrijire a sănătății și este dificil de prezis când exact se va întâmpla o situație de acest gen. „OMS declară că sănătatea mintală este a doua prioritate de sănătate publică pe timp de pandemie COVID-19. Coronavirusul dă naștere la o mulțime de incertitudini, iar acest lucru are o rezonanță deosebită în cazul persoanelor care suferă de anxietate”, a specificat conferențiarul universitar.

Studiu internațional: sănătatea sexuală în perioada pandemiei

COVID-19 a generat o stare de incertitudine fără precedent în aspect medical și social la nivel global, cu implicații majore și asupra sănătății sexuale și reproductive (SSR). Pentru a evalua în ce măsură restricțiile din perioada pandemiei au afectat adulții în acest sens, Rețeaua academică pentru politica privind drepturile și sănătatea sexuală și reproductivă (Academic Network for Sexual and Reproductive Health and Rights Policy/ANSER) a inițiat Studiul internațional despre sănătatea sexuală și reproductivă (SSR) în perioada COVID-19.

În Republica Moldova, cercetarea a fost realizată de Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în colaborare cu alte instituții academice din 30 de țări. Studiul I-SHARE a fost efectuat de o echipă formată din șase cadre didactice – specialiști obstetricieni-ginecologi, coordonată de către profesorul universitar Olga Cernetchi, dr. hab. șt. med., șefa Departamentului Obstetrică și Ginecologie al Universității, expert în sănătatea sexuală și reproductivă.

Potrivit prof. Cernetchi, obiectivele primare ale studiului sunt: determinarea impactului măsurilor de restricție socială impuse în perioada de referință asupra sănătății sexuale și reproductive, cu focusare pe comportamente

de risc sexual; determinarea impactului restricțiilor sociale asupra violenței partenerului sexual și asigurarea accesului la serviciile esențiale de SSR (contraceptive, servicii de abort, asistență prenatală etc.). Obiectivele secundare țin de analiza influențării măsurilor de restricție socială asupra persoanelor testate la infecțiile cu transmitere sexuală (ITS), precum și de aspectul sănătății mintale și al nutriției.

Astfel, au fost evaluate componentele importante ale SSR: socio-demografic,

xuală și bazată pe gen; căsătoria precoce; HIV/ITS; sănătatea mintală și nutriția.

Studiul a fost derulat în perioada ianuarie-februarie 2021 și a fost destinat persoanelor cu vârsta de minim 18 ani (femei și bărbați) care locuiesc în Republica Moldova. Ca instrument standardizat a fost folosit chestionarul on-line. Participarea a fost anonimă și voluntară, sondajul solicitând o durată de răspuns de cca 15 minute.

Sondajul a fost realizat de ANSER și instituțiile partener, sub conducerea Universității

compliance cu măsurile de distanțare socială; relațiile în cuplu și familie; comportamentul sexual; accesul la contraceptive; accesul la serviciile de sănătate reproductivă, asistența prenatală și sănătatea mamei și a copilului; avortul; violența se-

din Ghent, Belgia, London School of Hygiene and Tropical Medicine, în parteneriat cu Programul de Reproducere Umană și va fi desfășurat într-un șir de țări, ale căror instituții academice sunt membre ale rețelei ANSER.

COVID-19: evoluție particulară a afecțiunilor cardiovasculare la adulți

Pacienții cu factori de risc cardiovascular, precum și cei cu maladii cardiovasculare și cerebrovasculare au fost identificați ca fiind categorii deosebit de vulnerabile, cu morbiditate și mortalitate crescută atunci când suferă de COVID-19. Totodată, persoanele care suferă de boli cardiovasculare au o probabilitate sporită de a contacta virusul, iar ca urmare – infecția devine mai agresivă. Aceste, dar și alte aspecte au fost relatate de reprezentanții Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” în cadrul conferinței științifice Infecția cu COVID-19: Evoluție particulară a afecțiunilor cardiovasculare la adulți, organizată în parteneriat cu Academia de Științe a Moldovei (ASM), în data de 4 februarie curent.

Nimeni nu s-a așteptat că o situație cu adevărat catastrofală poate fi provocată de un ghem de molecule – a declarat academicianul Ion Tighineanu în deschiderea evenimentului. În context, președintele ASM a exprimat recunoștință comunității academice a USMF „Nicolae Testemițanu” pentru colaborare și deschidere în realizarea acestei serii de evenimente – conferințe importante, *focuse asupra conștientizării a tot ce se întâmplă cu coronavirusul, ce particularități are și cum ne afectează organismul.*

Rectorul Emil Ceban, a menționat că, odată cu apariția cazurilor de COVID-19 în țara noastră, Universitatea de comun cu ASM participă nemijlocit la cercetarea SARS-CoV-2, la realizarea prelegerilor teoretice și practice, abordând diverse subiecte actuale privind coronavirusul. „Suntem îngrijorați de starea pacienților cărora le este afectat sistemul cardiovascular în urma infecției cu noul tip de coronavirus”, a punctat profesorul Ceban.

Totodată, rectorul a subliniat că participarea comunității științifice la astfel de întruniri este foarte importantă, deoarece este un subiect de un interes major, ce necesită dovezi clinice ce ar demonstra efectele adverse sau benefice ale preparatelor medicamen-

toase administrate la pacienții afectați de coronavirus.

Prof. Valeriu Revenco, șef al Disciplinei de cardiologie, Departamentul Medicină Internă a USMF „Nicolae Testemițanu”, a vorbit despre infecția cu COVID-19 și afecțiunile cardiovasculare la adulți: „Actualmente, deja pu-

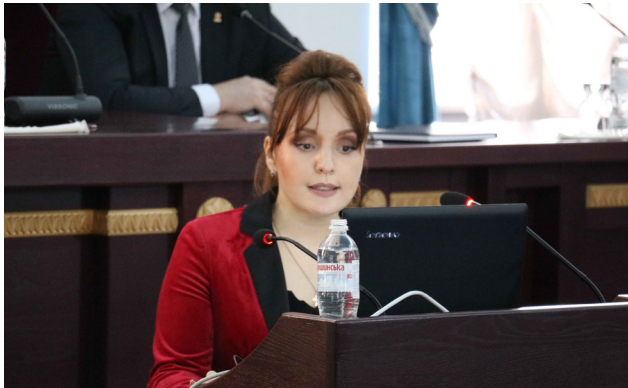
tar Liviu Grib, au fost făcute unele recomandări privind anticoagularea la pacienții care suferă de COVID-19, în special pentru cei care se află în perioada de postexternare. „O caracteristică clinică cheie a infecției severe cu noul tip de coronavirus pare să fie statusul protrombotic exagerat, ce

tem analiza datele disponibile referitoare la COVID-19 în peste 20 de studii verificate care demonstrează eficacitatea și siguranța unor tratamente și beneficiile care le au în reducerea mortalității”. Profesorul a menționat că pacienții cu factori de risc cardiovascular, precum și pacienții cu maladii cardiovasculare stabilite și boli cerebrovasculare au fost identificați ca fiind categorii deosebit de vulnerabile, cu morbiditate și mortalitate crescută atunci când suferă de COVID-19. „Mai mult decât atât, o parte considerabilă dintre pacienți pot dezvolta leziuni cardiace în contextul COVID-19, ce oferă un risc sporit de mortalitate intraspitalicească. Pe lângă complicațiile trombotice arteriale și venoase, ce se prezintă ca sindroame coronariene acute și tromboembolisme venoase, miocardita este un factor de risc pentru dezvoltarea insuficienței cardiace acute”, a remarcat profesorul Revenco, precizând că a fost raportată o gamă largă de aritmii care complică evoluția COVID-19, incluzând potențialele efecte proaritmice ale tratamentului COVID-19 și ale patologiilor asociate.

În prezentarea „Rolul anormaliilor de coagulare intravasculare în infecția COVID-19”, ținută de profesorul universi-

duce la apariția complicațiilor serioase de tipul trombozelor venoase (tromboza venoasă profundă, tromboembolismul pulmonar ș.a.), arteriale (infarctul miocardic acut, acci-

dentul vascular cerebral ischemic acut ș.a.) și microvasculare (sindromul coagulării intravasculare diseminate, microangiopatia trombotică etc.), cu efecte adverse majore. Mecanismele trombotice în COVID-19 se rezumă la faptul că SARS-CoV-2 poate infecta celulele endoteliale cu asocierea răspunsului imun și activarea ulterioară a căilor inflamatorii, rezultând în dereglarea endotelului, activarea leucocitelor, depunerea complementului și consumul trombocitelor (imunotromboză)”, a punctat profesorul Grib.

Totodată, specialistul a subliniat că profilaxia trombozelor în perioada spitalizării și externării este extrem de necesară pentru prevenirea complicațiilor letale. S-a stabilit că nivelul de risc al tromboembolismului asociat cu COVID-19 crește odată cu severitatea bolii, iar după externare pare a fi redus sub 1%. „Pacienții spitalizați trebuie tratați cu anticoagulante pentru a reduce riscul trombozelor, cu continuarea selectivă a metodei de anticoagulare la pacienții externati.

Conferențiarul universitar Irina Cabac-Pogorevici a vorbit despre participarea USMF „Nicolae Testemițanu” în Registrul internațional multicentric pentru pacienții spitalizați cu COVID-19 și boli cardiovasculare PCHF-COVICAV și rezultatele intermediare înregistrate. Specialistul a accentuat că „pacienții cu antecedente de boli cardiovasculare, insuficiență cardiacă și factori de risc cardiovascular se caracterizează prin disfuncție endotelială preexistentă, prezentând un risc sporit de îmbol-

năvire cu COVID-19, iar odată infectați – un curs clinic nefavorabil. În timpul infectării au fost raportate diverse manifestări cardiace, iar biomarkerii leziunilor cardiace au crescut la 5-25% dintre pacienții spitalizați cu COVID-19”.

Evenimentul s-a încheiat cu o sesiune de întrebări și răspunsuri și discuții pe marginea subiectelor abordate, la care a participat și academiciana Eva Gudumac, profesor universitar la Catedra de chirurgie, ortopedie și anesteziologie pediatrică „Natalia Gheorghiu”.

Registrul electronic al pacienților cu COVID-19

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” va lansa Registrul electronic al pacienților cu COVID-19 din Republica Moldova (RECOVID), în vederea identificării soluțiilor de îmbunătățire a calității vieții pacienților la nivel național și a temelor de cercetare la acest subiect.

„Pandemia COVID-19 este caracterizată prin mari provocări clinice și de management, ce pot fi depășite doar având la dispoziție date complexe și relevante cu privire la infecția provocată de SARS-CoV-2 pe teritoriul Republicii Moldova”, a declarat, în cadrul unei ședințe de lucru, conducătorul proiectului Tudor Costru, conferențiar universitar la Catedra de stomatologie terapeutică. Registrul are scopul de a crea o bază de date pentru evidența pacienților cu COVID-19 spitalizați în instituțiile medicosanitare publice din municipiul Chișinău, în perioada februarie 2020–iulie 2021, precum și în evaluarea stării de sănătate și aprecierea calității vieții acestora. Operatorii din spitale vor introduce informația în *Formularul pacientului COVID-19*,

iar informația colectată va fi expediată statisticienilor medicali de la Universitate, care o vor stoca în Registrul electronic de evidență a pacienților cu COVID-19.

Academicianul Stanislav Groppa, prorector pentru activitatea de cercetare, consultant științific în cadrul proiectului, a remarcat că softul va

pacienților spitalizați. „Virusul lasă amprente serioase în timp asupra organismului uman, starea de sănătate a pacienților fiind modificată destul de grav, cu dereglări ale sistemului cognitiv și ale celui endocrin. Din acest considerent, trebuie să ne implicăm cu toții pentru a găsi soluții în vederea diminuării gravității situației epidemi-

servi drept sursă de informare pentru elaborarea rapoartelor de evaluare și a lucrărilor științifice. Totodată, Registrul va permite obținerea datelor și a dovezilor privind impactul infecției asupra stării de sănătate și a calității vieții

ologice”, a adăugat profesorul Stanislav Groppa.

În prezent, proiectul se află la etapa prefinală de implementare, fiind creat softul pentru Registrul și *Formularul standard al pacientului cu COVID-19*. Potențialii

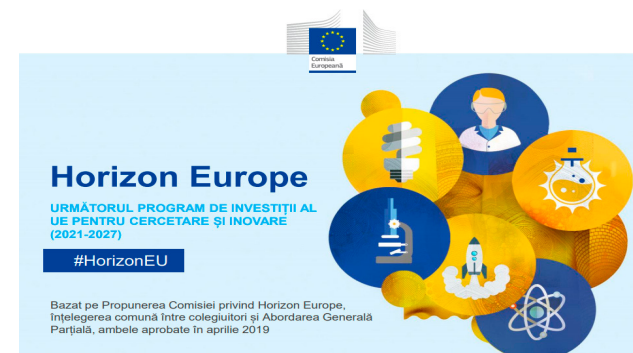
beneficiari ai softului vor fi cadrele științifico-didactice ale Universității și prestatorii de servicii medicale. RECOVID va facilita procesul managerial la nivel de instituții medicale, universitate și alți factori decizionali, va contribui la dezvoltarea competențelor resurselor umane, prin atragerea și implicarea medicilor clinicieni și a cercetătorilor în activități de cercetare complexe. Impactul științific al softului ține de crearea oportunităților de colaborare interdisciplinară și în calitate de suport informațional pentru noi cercetări la nivel european.

Ședința de lucru a fost organizată în contextul proiectului „Evaluarea stării de sănătate și aprecierea calității vieții pacienților incluși în RECOVID”, aprobat în luna iunie 2020, de Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare. Acesta se înscrie în prioritatea *Sănătate*, în cadrul Programului UE – *Orizont 2020*.

La eveniment au participat operatori de la 10 instituții medicale din Chișinău – desemnate în calitate de entități-partenere în proiect.

Programul-cadru pentru cercetare și inovare Horizon Europe

Comisia Europeană a lansat oficial, în luna februarie curent, Programul-cadru pentru cercetare și inovare Horizon Europe pentru perioada 2021-2027, cu un buget total de 95,5 miliarde de euro.

Obiectivele Programului sunt: consolidarea bazelor științifice și tehnologice ale UE și ale spațiului european de cercetare (ERA); stimularea capacității de inovare și competitivitate și a creării locurilor de muncă din Europa; îndeplinirea priorităților cetățenilor și susținerea modelului și a valorilor socio-economice. Obiectivele respective pun accent pe crearea impactului sau a *Acordului verde european*, pe tranziția digitală și a durabilității, precum și pe recuperarea după criza provocată de noul tip de coronavirus.

Configurația Programului *Horizon Europe* se va baza pe trei piloni interconectați, precum sprijinul excelenței științifice prin realizarea

acțiunilor prevăzute de Consiliul European de Cercetare *Marie Skłodowska Curie* și infrastructurile de cercetare; susținerea cercetărilor în care sunt abordate provocări din societate și tehnologii

informaționale în domenii precum: sănătatea, securitatea, clima, energia, resursele naturale, incluse în șase clustere principale; intensificarea inovării prin instituirea Consiliului European pentru Inovare.

Cei trei piloni vor fi susținuți de activități pentru a consolida spațiul european al cercetării. Primul plan strategic pentru implementarea Programului *Horizon Europe* în perioada 2021-2024 este accesibil pe: <https://ec.europa.eu/>

Programele de lucru pentru fiecare temă din configurația *Horizon Europe* vor fi publicate în luna aprilie curent și vor conține descrierea apelurilor lansate pentru anii 2021-2022.

Proiect moldo-italian privind combaterea coronavirusului

Sporirea capacităților de cercetare ale Republicii Moldova în lupta împotriva COVID-19 și crearea unei infrastructuri permanente pentru supravegherea coronavirusurilor și a altor virusuri umane va fi posibilă grație colaborării dintre Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și Grupul de Virologie Moleculară al Centrului Internațional de Inginerie Genetică și Biotehnologie (ICGEB) din orașul Trieste, Italia. În comun, ICGEB și USMF „Nicolae Testemițanu” vor contribui la îmbunătățirea cercetării în domeniul bolilor infecțioase și al sistemelor de supraveghere a sănătății și vor institui bazele pentru adoptarea deciziilor bazate pe dovezi de către autorități și decidenți în acest domeniu din Republica Moldova.

„Proiectul va permite cercetătorilor moldoveni să obțină noi competențe în domeniul virologiei moleculare și să studieze, în mod specific, evoluția moleculară a SARS-CoV-2 ce circulă pe teritoriul Republicii Moldova, acest lucru fiind posibil prin activități de formare profesională avansată și vizite reciproce”, a menționat Alessandro Marcello, lider de grup al Laboratorului de Virologie Moleculară al ICGEB din Trieste.

Academicianul Stanislav Groppa, prorector pentru activitatea de cercetare la USMF „Nicolae Testemițanu”, a specificat că partenerii vor face schimb de protocoale și materiale și vor efectua experimente și analize comune asupra izolatelor virale din Republica Moldova. „Țara noastră a de-

venit membră a ICGEB în anul 2019, iar acest nou proiect va consolida cooperarea dintre grupurile științifice ale celor doi parteneri pentru a face față provocării coronavirusului de tip nou”.

Proiectul „Consolidarea capacității de supraveghere epidemiologică pentru com-

baterea COVID-19 și a altor epidemii” a fost lansat în data de 1 februarie curent și va fi implementat de către ICGEB și USMF „Nicolae Testemițanu”, cu sprijinul Regiunii autonome italiene Friuli-Veneția Giulia, în conformitate cu Legea Regională 19/2000 privind cooperarea pentru dezvoltare și parteneriatul internațional. Inițiativa va completa, într-o manieră sinergetică, gama largă a activităților de asistență tehnică oferite de ICGEB statelor membre din momentul declanșării pandemiei, și va fi promovată prin intermediul platformei sale: <https://www.icgeb.org/covid19-resources/>

Republica Moldova a devenit țară membră cu drepturi depline în cadrul Centrului Internațional de Inginerie Genetică și Biotehnologie în data de 6 martie 2019. Având componente în Trieste (Italia), New Delhi (India) și Cape Town (Africa de Sud), Centrul este parte din sistemul Organizației Națiunilor Unite și formează o rețea interactivă cu centrele afiliate din statele membre.

Turcia este interesată de crearea unui centru de cercetare la USMF „Nicolae Testemițanu”

Centrul de Cercetare în domeniul Sănătății și Bio-medicinei din cadrul Institutului Național de Cercetare în Medicină și Sănătate al Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova ar putea fi creat cu susținerea directă a unor parteneri din Turcia. Despre acest fapt s-a discutat în cadrul unei întrevederi a rectorului Emil Ceban cu profesorul Yusuf Özkul de la Universitatea Erciyes, director al Centrului de Genomică și Celule Stem (Genom ve Kok Hucre Merkezi GENKOK) din Kayseri, Turcia, care, în luna ianuarie curent, s-a aflat într-o vizită la instituția noastră.

Potrivit rectorului, în cadrul discuțiilor au fost punctate etapele de creare a Centrului, iar Universitatea mizează pe suportul logistic, transferul de cunoștințe și bunele practici ale colegilor turci, care au o experiență impresionantă în acest domeniu. Profesorul Emil Ceban a menționat că, la acest moment, se analizează ideea de reconstrucție a sediului fostului Laborator Central Științific

pentru crearea unui centru modern de cercetare în conformitate cu cerințele internaționale. „Vom fortifica domeniul de cercetare și inovare prin dezvoltarea capacităților cercetătorilor, studenților și ale cadrelor științifico-didactice, creând condiții optime de educație și de studiere a medicinei prin cercetare”, a subliniat rectorul. La rândul său, profesorul Yusuf Özkul a exprimat disponibilitatea părții turce de a oferi suport în acest proiect grandios, sugerând că inițiativa necesită o susținere plenară din partea conducerii statului,

fapt ce va facilita procesele birocratice, ar urgenda realizarea proiectului și ar atrage parteneri de dezvoltare. „Paralel cu lucrările de reconstrucție ale clădirii, trebuie să începem instruirea cercetătorilor. Noi vom dota Centrul cu echipament, dar este esențial cine va lucra cu el. Ne propunem să educăm resurse umane pentru cercetare, apte să scrie proiecte și să aplice la programe de dezvoltare, deoarece potențialul de cercetare este mai important decât edificiul”, a accentuat directorul Centrului GENKOK.

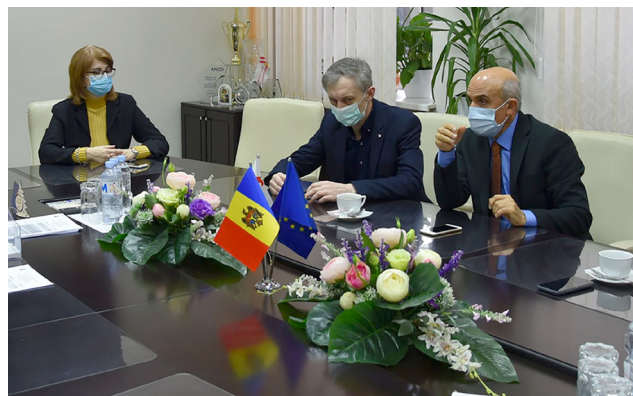
Elena Raevschi, șefa Departamentului Cercetare, a subliniat necesitatea unui centru modern de cercetare, în special pentru dezvoltarea resurselor umane, întrucât acesta va oferi condiții de studii și de cercetare pentru studenți și tineri cercetători, contribuind la înregistrarea și diseminarea rezultatelor științifice și, respectiv, la sporirea vizibilității Universității la nivel internațional.

Pe parcursul vizitei sale, profesorul turc a avut mai multe întâlniri cu reprezentanții echipei Departamentului Cercetare, coordonatorii și membrii grupurilor de lucru ale proiectelor de cercetare, șefii de laboratoare de cercetare ș.a. Una dintre ședințe a vizat proiectul „Extinderea profilului genetic al epilepsiei rezistente la medicamente”, selectat în baza Protocolului de cooperare științifică și tehnologică dintre Agenția Națională pentru Cercetare și Dezvoltare și Consiliul Tehnologic de Cercetare din Turcia, ce va fi realizat de Laboratorul de neurobiologie și genetică medicală al USMF „Nicolae

Testemițanu” în parteneriat cu Centrul GENKOK. La întrunire au fost stabilite unele aspecte organizatorice, precum Planul de lucru pentru

domeniul neurogeneticii, cât și al ingineriei tisulare, al celulelor stem ș.a.

Profesorul Yusuf Özkul a vizitat și Muzeul de anatomo-

anul 2021 și au fost discutate metodele de testare genetică de noua generație a ADN-ului și ARN-ului, ce urmează a fi aplicate pentru analiza corelațiilor geno-fenotipice ale epilepsiei farmacorezistente în populația Republicii Moldova. Tot aici a fost reitrat suportul deplin al partenerilor turci și a fost menționată necesitatea de a iniția noi proiecte de cercetare atât în

mie a omului al Universității, exprimându-și admirația pentru colecția de 2500 de articole anatomice cu o valoare științifico-didactică inestimabilă. Ulterior, oaspetele a purtat discuții și cu profesorul Viorel Nacu, șeful Laboratorului de inginerie tisulară și culturi celulare, iar ca rezultat au fost stabilite premisele unei eventuale colaborări în domenii comune de interes.

Consolidarea parteneriatului moldo-indian

În vederea fortificării parteneriatului bilateral stabilit deja de cinci ani între instituții – Manu Rajagopal, director general al ISE Education Media, o companie de recrutare a candidaților la studii din India, s-a aflat într-o vizită de lucru la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova. Vizita a avut loc în contextul însoțirii la Chișinău a unui grup de 93 de tineri indieni admiși la studii în anul întâi.

Programul vizitei a inclus mai multe întâlniri ale oaspetilor cu rectorul Universității și cu alți reprezentanți ai administrației instituției, partea indiană venind cu un set de propuneri precum: înăsprirea criteriilor de selectare a candidaților la studii și respectarea strictă a condițiilor de promovare a studenților de la

rii unor cursuri de pregătire pentru examenul dat cu invitația specialiștilor din India.

În același timp, Manu Rajagopal a menționat că atragerea studenților indieni în activități extracurriculare și de voluntariat este binevenită în continuare, fapt ce-i va in-

foșt deschis un oficiu de recrutare și în orașul Delhi și speră că, în timpul apropiat, ca urmare a tratativelor la nivel oficial, s-ar putea ca arealul de recrutare a candidaților să fie extins și în Dubai.

Rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, profesorul Emil Ceban, a accentuat că studenții originari din India sunt foarte activi din punct de vedere social și participă la diverse activități extracurriculare, cu excepția perioadei în care au fost impuse restricții pentru desfășurarea manifestărilor din cauza pandemiei COVID-19, dar că acest lucru va fi reluat din momentul în care va fi posibil, în concurență cu Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină. „Vă mulțumim pentru activitatea desfășurată în scopul atragerii noilor studenți și suntem deschiși pentru orice propunere de colaborare venită din partea Dumneavoastră”, a conchis rectorul.

În anul 2020 a fost înregistrată prima promoție de absolvenți indieni ai Universității, în număr de 20, iar în acest an alți 60 de tineri urmează să finalizeze studiile.

an la an, în scopul susținerii cu succes a examenelor de licență în țara lor de origine. Întrucât după absolvire urmează confirmarea diplomei prin susținerea examenului de licență în India – examenul NEXT (în două etape), s-a sugerat ideea organiză-

tegra mai ușor în comunitatea universitară și în societate, în general, și-i va convinge că au ales să studieze la o universitate prestigioasă una dintre cele mai nobile profesii, cea de medic. Totodată, reprezentantul indian a informat că, recent, a

Activități în cadrul proiectului MINERVA

Echipa de implementare a proiectului „Sporirea eficienței, calității și excelenței managementului științific și Științei Deschise a universităților din Moldova și Armenia” (MINERVA) s-a întrunit într-o ședință extinsă, la nivel instituțional, în data de 22 ianuarie curent.

Potrivit coordonatorului de proiect, Elena Raevschi, scopul întrunirii a constituit prezentarea rapoartelor de către coordonatorii grupurilor de experți Dezvoltarea de politici la nivel național și instituțional și Dezvoltarea infrastructurii Open Science la nivel instituțional (OS) privind activitățile realizate în anul 2020, inclusiv pe partea de diseminare.

Silvia Ciubrei, membru al grupului de experți OS, a subliniat că este necesar de a elabora Raportul de diseminare a activităților realizate în anul 2020 (15 iunie 2020-14 ianuarie 2021) și a Planului de diseminare pentru anul 2021, utilizând formulele aprobate, în conformitate cu Strategia de comunicare a proiectului.

Senatul Universității a aprobat Politica privind Accesul Deschis la informație și Regulamentul de organizare și funcționare a Repozitoriului instituțional (RI), încă în anul 2016, a amintit Liubovi Karneava, coordonatorul grupului de experți OS, care a accentuat că a fost elaborat și Ghidul de arhivare în Repozitoriu. „În anul 2020, a fost extinsă structura RI și s-au înregistrat 6263 de publicații noi, a fost implementat sistemul DSpace CRIS și Handle pentru identificare, s-au stabilit necesitățile de echipament tehnic. RI a fost înregistrat în ratingul mondial web al repozitoriilor Webometrics, iar, actualmente, se clasează pe locul 2 la nivel național. La moment, problema cu care ne confruntăm este lipsa unei politici privind Știința Deschisă la nivel național, ce ar permite adap-

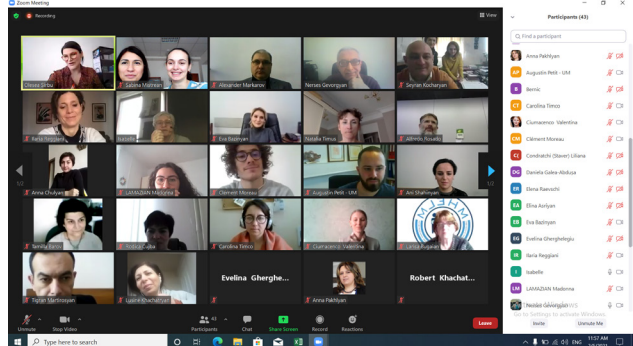
MINERVA 2019-2022
Strengthening Research Management and Open Science Capacities of HEIs in Moldova and Armenia

tarea, elaborarea și aprobarea acestui document la nivel instituțional”, a opinat Liubovi Karneava.

La capitolul consolidarea capacităților de management al cercetării, în raport cu practicile europene, Artiom Jucov, membru al grupului de experți, a menționat printre rezultate: elaborarea și aprobarea Politicii resurselor umane a Universității, ajustarea și aprobarea Regulamentului cu privire la activitatea Comi-

zate prin procese-verbale, cu dovezi (fotografii, linkuri ș.a.).

Perioada de implementare a proiectului MINERVA a fost extinsă până la 14 ianuarie 2023. Acest fapt a fost anunțat în data de 5 februarie curent, în cadrul celei de-a doua ședințe a consorțiului. Întâlnirea a fost organizată de către coordonatorul național al proiectului – Academia de Studii Economice din Moldova (ASEM), la care au participat toți partenerii naționali și europeni, în regim

tetului de etică a cercetării. Expertul a subliniat ca puncte forte deținerea Strategiei resurselor umane în cercetare și desemnarea unei persoane responsabile de implementarea acesteia, iar aplicarea Planului de acțiuni corective, pe parcursul anului trecut, a dus la îmbunătățirea situației pentru menținerea logoului „Excelența resurselor umane în cercetare”. Un alt moment important ține de crearea Centrului antiplagiat, ce va asigura verificarea tuturor publicațiilor științifice.

În încheiere, Elena Raevschi a subliniat că fiecare grup de experți trebuie să elaboreze Planul de activitate pentru anul 2021, inclusiv la capitolul diseminare, și să documenteze ședințele organi-

on-line (pe platforma Zoom), iar scopul primar a fost ca liderul să prezinte stadiul actual al procesului de implementare a proiectului MINERVA.

În cadrul ședinței s-au discutat și subiecte privind managementul proiectului și asigurarea controlului calității, precum și versiunea actualizată a Planului operațional MINERVA pentru realizarea activităților planificate. Totodată, reieșind din situația epidemiologică, s-a decis de a organiza, în timpul apropiat, întâlniri separate cu liderii și co-liderii, liderii de activitate și grupuri de lucru pentru a discuta în detalii activitatea și termenele limită. Toate activitățile preconizate pentru anul în curs ar trebui finalizate până în ianuarie 2022.

Sincere felicitări tuturor medicilor stomatologi și membrilor Facultății de Stomatologie a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” cu prilejul sărbătorii profesionale.

Sunteți reprezentanții unei profesii deosebite, fiind cei care alinați durerea și readuceți în mod direct, dar și indirect, zâmbetul și buna dispoziție pe chipurile oamenilor.

Vă dorim sănătate, tenacitate și realizări notabile în munca Dumneavoastră solicitantă, dar indispensabilă pentru asigurarea sănătății orale a populației. Să aveți fericire, armonie în familii și să vă bucurați de respectul și recunoștința pacienților.

Cu alese urări de bine,

Rector Emil Ceban,
profesor universitar, dr. hab. șt. med.

Solidari Campaniei naționale de vaccinare împotriva COVID-19

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova se solidarizează Campaniei naționale de vaccinare împotriva COVID-19, lansată de Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Agenția Națională pentru Sănătate Publică, Organizația Mondială a Sănătății și Fondul Națiunilor Unite pentru Copii.

mii de persoane. Inițial, vor fi vaccinați lucrătorii medicali care activează în secțiile de reanimare și ATI (anestezie-ologie și terapie intensivă) și în secțiile spitalicești cu specific de tratament COVID-19. Procesul de imunizare va fi extins pentru tot personalul medical, La aceeași etapă, se înscrie personalul și beneficiarii azilurilor și ai centrelor de plasament temporar cu profil medico-social, care acordă îngrijiri medicale și

UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE „NICOLAE TESTEMIȚANU” DIN REPUBLICA MOLDOVA

**Ești vaccinat,
ești protejat!**

La 2 martie, în Republica Moldova a început campania de vaccinare. În acest context, venim cu un apel de a susține demersul autorităților de a-ți salva viața ta și a apropiaților tăi. Rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, Emil Ceban, îndeamnă comunitatea medicală și întreaga societate să se vaccineze: „Cu cât mai mulți oameni vor fi vaccinați, dezvoltând o imunitate colectivă, cu atât mai multe vieți vom salva și vom putea reveni la un regim obișnuit de activitate”!

Imunizarea anti-COVID-19 este gratuită și nu este obligatorie. Totuși, trebuie să știi cont că aceasta va reduce riscul de îmbolnăvire și de dezvoltare a unor forme severe de boală. Vaccinarea este un instrument important pentru a stopa răspândirea pandemiei, a reduce suprasolicitarea unităților sanitare, permițând, astfel, redeschiderea acestora pentru pacienții non-COVID. Astfel, vor fi reluate activitățile socio-economice și libera circulație.

Campania națională de vaccinare se va desfășura în trei etape, fiind focalizată pe grupuri prioritare. Astfel, etapa întâi va avea o durată de aproximativ două luni și va acoperi lucrătorii din domeniul sănătății și cel social, în total urmând să fie vaccinate peste 78 de

sociale la domiciliu, asistenții sociali comunitari și angajații instituțiilor balneo-sanatoriale, de reabilitare și de recuperare.

Etapă a doua de vaccinare va avea o durată de 3-6 luni și va fi extinsă pentru populația cu grad înalt de risc și lucrătorii care desfășoară activități în domenii-cheie (adultii cu vârsta de peste 60 de ani și persoanele cu boli cronice, angajații structurilor de menținere și asigurare a ordinii publice, apărării și securității statului, lucrătorii sistemului penitenciar, din domeniul educației și din cadrul serviciilor sociale).

Ultima etapă a campaniei de vaccinare va acoperi populația generală, și anume categoriile care nu au fost incluse în primele două etape. În total, vor fi activate 115 centre de vaccinare, amplasate în 61 de spitale și în 54 de instituții medicale sanitare de la treapta asistenței medicale primare.

La Universitate vor fi deschise două centre de vaccinare - în incinta Centrului Universitar de Reabilitare Medicală (str. 31 August 1989, 137C) și a Centrului de Medicină Tradițională Chineză (str. Nicolae Testemițanu, 26/1).

Ziua Mondială de Luptă Împotriva Cancerului

„COVID-19 a avut un impact major asupra controlului cancerului la nivel global și răspunsul comunității de cancer a fost extraordinar, chiar eroic. Să ne propunem cu toții, în 2021, să ne orientăm eforturile colective asupra provocărilor pe termen lung, pe care le pune cancerul în fiecare țară din lume. Trebuie să prevenim mai mult, să diagnosticăm mai devreme și să ne asigurăm că toate persoanele care suferă de cancer au acces la tratamentul de calitate necesar”. Îndemnul vine din partea Dr. Cary Adams, director executiv al Uniunii Internaționale pentru Controlul Cancerului (UICC) și a fost transmis de Ziua Mondială de Luptă Împotriva Cancerului 2021, marcată anual la 4 februarie.

vernamentale, pentru răspunsurile lor eroice în acest an de pandemie COVID-19.

Din 2019 și până în 2021, sloganul sub care se desfășoară această zi este unic – „Sunt și voi face” (I Am and I Will), ce transmite spiritul extraordinar și puterea comunității pentru menținerea progresului în controlul cancerului. UICC evidențiază că, deși pandemia amenință progresul înregistrat în lupta împotriva cancerului, aceasta a creat oportunitatea de a aborda punctele slabe din sistemele naționale de sănătate. Vorbim aici despre dificultățile întâmpinate de organizațiile de cancer în menținerea serviciilor de salvare a vieților nu doar din cauza scăderii resurselor financiare, ci și din cauza

sul COVID-19: întreruperi și întârzieri în programele de prevenire, diagnosticare și testare, studii clinice și cercetare; dificultăți în implicarea în comunitate cu restricții privind călătoriile și întrunirile sociale, dar și bariere mai mari privind accesul la medicamentele esențiale în țările cu venituri mici și medii.

Potrivit UICC, în lupta împotriva cancerului rămân provocări considerabile, iar impactul pe scară largă al pandemiei va face dificilă atingerea anumitor obiective de dezvoltare durabilă, în special cu referire la sănătate și la acoperirea universală cu servicii. „Întreruperile ce țin de acordarea serviciilor oncologice din ultimul an vor duce la diagnosticarea bolii în stadii tardive, fapt ce va conduce la creșterea mortalității. Mai grav, impactul financiar, cauzat de pandemie, asupra serviciilor de îngrijire a bolnavilor de cancer, probabil, va fi resimțit pentru mulți ani, chiar și în țările dezvoltate, dar în special în statele cu venituri mici și medii. Cu toate acestea, este încurajator să vedem răspunsul incredibil al comunității pentru a atenua aceste consecințe la nivelul fiecărei țări”, a declarat profesorul Anil D’Cruz, președintele UICC.

Maladiile oncologice constituie cea de-a doua cauză principală a mortalității în Republica Moldova, după maladiile cardiovasculare, fiind o problemă prioritară pentru sistemul de sănătate. Conform datelor statistice, în țară, în anul 2018, incidența prin tumori maligne în cifre absolute a fost de 10 021 de bolnavi, ce constituie 282,7 cazuri la 100 de mii de locuitori, iar în 2019 incidența a atins cifra de 10 112 în cifre absolute și, respectiv, 285,2 cazuri la 100 de mii de locuitori. În anii 2018 și 2019 au fost înregistrate 6132 de decese provocate de această boală.

În același context, UICC a venit cu un mesaj de recunoștință către asistenții medicali, medicii, cercetătorii, voluntarii, avocații și îngrijitorii în oncologie din întreaga lume, precum și în adresa agențiilor gu-

măsurilor necesare adoptate pentru a limita răspândirea coronavirusului și temerile de contagiune din partea pacienților. Rapoartele evidențiază lipsa personalului din prima linie, uneori redirecționată către răspun-

Împreună pentru un internet mai bun

În condițiile în care multe familii sunt nevoite să stea acasă din cauza creșterii numărului de cazuri de infectare cu SARS-CoV-2, copiii petrec on-line mult mai mult timp decât înainte: învățământul școlar, comunicarea cu prietenii, cu bunicii, chiar și lecțiile de muzică și de studiere a limbilor străine se desfășoară acum la distanță. Deși reprezintă o soluție – situația dată generează apariția unor noi probleme pentru fiecare părinte, care se întreabă cum ar putea asigura copiilor o navigare pe internet cât mai utilă și cu riscuri minime.

Ziua Europeană a Siguranței On-line, marcată în anul curent pe 9 februarie, cu mottoul tradițional „Împreună pentru un internet mai bun”, face apel la părinți, profesori, dar și la industria IT și la factorii de decizie să se responsabilizeze și să-și conjuge eforturile pentru a face internetul un loc mai sigur și mai bun pentru toți, în special pentru copii și tineri. Această zi evidențiază că folosim tot mai frecvent tehnologiile digitale drept consecință a pandemiei și ne cheamă să conștientizăm că internetul trebuie să devină o sursă mai sigură.

În acest context, în perioada 8-12 februarie 2021, la solicitarea Ministerului Educației, Culturii și Cercetării, în instituțiile de învățământ primar, gimnazial, liceal, publice și private din țară s-au desfășurat activități de promovare a utilizării internetului într-un mod util și sigur, prin subiecte despre riscurile la care sunt supuși copiii în mediul on-line. Acestea au inclus activități de informare pentru elevi, cadre didactice, părinți, în cadrul cărora au fost prezentate spoturi video tematice având ca subiecte: nerespectarea etichetei, riscurile utilizării internetului prin plasarea conținutului cu caracter personal, expunerea relațiilor din cadrul familiei, pericolul grooming-ului, cyberbullying-ului, explorarea sigură a rețelei, gestionarea situațiilor neplăcute etc.

Este stabil că unul din trei utilizatori de internet este un copil. Ei descoperă mediul on-line la o vârstă tot mai fragedă, folosind o gamă diversă de dispozitive. Copii petrec mai mult timp pe internet și social media, se joacă on-line și folosesc aplicații mobile frecvent, fără supravegherea adulților. Noile tehnologii, cum ar fi inteligența artificială, conectivitatea sporită și realitatea virtuală vor provoca o schimbare importantă în modul în care copiii se implică și interacționează în societate. În timp ce internetul oferă numeroase oportunități de învățare, comunicare, creativitate și divertisment, acesta deschide, de asemenea, anumite riscuri pentru utilizatorii vulnerabili, cum sunt copiii. În mediul virtual, aceștia pot fi expuși la conținuturi și comportamente dăunătoare, cum ar fi hărțuirea cibernetică, hărțuirea sexuală, pornografia,

violența sau autovătămarea. Sunt necesare răspunsuri eficiente pentru a preveni consecințele negative asupra dezvoltării lor cognitive, sociale și emoționale. Strategia pentru un internet mai bun pentru copii a Comisiei Europene oferă acțiuni care să le permită să exploreze lumea digitală într-un mod sigur. Printre modalitățile ce vor garanta siguranța copiilor în timpul utilizării internetului sunt evidențiate: stabilirea unui dialog deschis cu ei, folosirea tehnologiilor pentru a-i proteja, petrecerea timpu-

lui în comun pe internet, formarea obiceiurilor sănătoase privind utilizarea internetului, oferirea posibilității copiilor de a se distra și a-și exprima propria opinie și încurajarea de a folosi instrumente digitale ce le permit să facă mișcare, precum înregistrări video on-line cu exerciții pentru copii și jocuri video ce necesită efort fizic.

Potrivit Studiului privind utilizarea internetului de către copii, realizat în anul 2019 de Organizația Salvați Copiii, 54% dintre copiii cu vârste cuprinse între 12 și 17 ani afirmă că au fost afectați emoțional sau jigniți în spațiul virtual. Totodată, 43% dintre ei admit că au văzut sau au primit mesaje cu caracter sexual, iar 61% s-au simțit neconfortabil ca urmare la ceva văzut pe on-line. Deși internetul reprezintă principala sursă de informare a copiilor respondenți, 48% dintre ei afirmă că verifică uneori, rar sau deloc veridicitatea informațiilor găsite, iar unul din doi minori a fost victimă a diverselor forme de hărțuire în mediul virtual.

Ziua Siguranței pe Internet este marcată la începutul lunii februarie în peste 170 de țări, fiind organizată, începând din anul 2004, de rețeaua InSAFE/INHOPE a centrelor europene ale siguranței pe internet, cu sprijinul Comisiei Europene.

Serghei Lealikov – întemeietorul școlii de farmacologie moldavă, la 100 de ani de la naștere

Comunitatea academică a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a comemorat 100 de ani de la nașterea savantului Serghei Lealikov, care a contribuit substanțial la dezvoltarea farmacologiei moldave. Renumitul farmacolog face parte din generația de pionieri, care au stat la baza fondării învățământului superior medical în Moldova și au participat la pregătirea primei promoții de medici autohtoni.

Serghei Lealikov s-a născut la 1 februarie 1921, în orașul Piatigorsk, Federația Rusă. În 1942 a fost înmatriculat la Facultatea de Farmacologie a Institutului Farmaceutic din localitatea de baștină, iar după absolvire, se angajează ca asistent universitar la Catedra de farmacologie a Institutului de Medicină din Kislovodsk (evacuat din Leningrad în timpul celui de-al Doilea Război Mondial). Odată cu transferul Institutului de Medicină din Kislovodsk la Chișinău, în toamna anului 1945, tânărul specialist, alături de alți profesori universitari, reușește să inițieze

procesul de instruire a viitorilor medici la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău (ISMC), eveniment istoric și de o importanță majoră pentru medicina autohtonă și populația basarabeană.

În anul fondării ISMC a instituit Catedra de farmacologie, pe care are onoare să o conducă în primii trei ani (din 1946 până în 1948) și în ultimii 5 ani de viață. În cadrul Institutului, Serghei Lealikov a parcurs toate etapele carierei profesionale: asistent universitar (1945-1957), laborant superior, doctor în științe biologice (1952), conferențiar universitar (1957-1961), șef de catedră (1961-1966). A exercitat și funcțiile de vicepreședinte al Comitetului sindical al angajaților Institutului (din 1961) și cea de secretar științific al ISMC (începând cu anul 1962).

Eforturile și activitatea sa sunt deosebit de apreciate în rândurile comunității medicale, fiind considerat un specialist de înaltă calificare, cu vaste cunoștințe și aptitudini remarcabile de pedagog și cercetător.

Este semnificativă contribuția renumitului farmacolog

la dezvoltarea teoriei, practicii și industriei farmaceutice. Este autorul a 34 de lucrări științifice, inclusiv a trei monografii. Obiectul de studiu al tezei de doctor în științe biologice a constituit *răchita austriacă*, care creștea pe teritoriul

medicamentoase în leziunile cauzate de radiații.

De o mare apreciere se bucură în continuare monografia „Flora medicinală a Moldovei” – o ediție postumă (1968) a cercetărilor sale realizate pentru teza de doctor

RSSM, plantă ce nu fusese studiată până atunci. Autorul a propus-o ca o nouă sursă suplimentară de citozină valoroasă și, în același timp, deficitară. Cercetează profund diversitatea plantelor medicinale și efectuează studii cu privire la natura acțiunii substanțelor

habilitat, pe care nu a reușit să o susțină din cauza decesului prematur. În lucrare sunt prezentate rezultatele cercetărilor realizate în premieră de către autor privind corespunderea unui șir de reprezentanți oficiali ai florei RSSM cu cerințele Farmacopeei de Stat a URSS

în diferite perioade ale sezonului de vegetație, fiind recomandați cei mai optimați termeni de colectare a lor. Este o cercetare amplă ce rezumă rezultatele studiilor farmacologice, fitochimice și de altă natură pe termen lung ale florei medicinale din Moldova. Pentru a-și realiza lucrarea, Serghei Lealikov a efectuat un studiu expediționar pe teritoriul republicii, timp de câțiva ani, efectuând o descriere a localizării geografice ale plantelor medicinale și a distribuției acestora în zonele botanico-geografice și a întocmit hărți ale distribuției principalelor plante medicinale din RSSM. Pe baza tuturor acestor materiale, s-a propus utilizarea și prepararea centralizată în Moldova a multor plante medicinale, care, la acel moment, erau încă importate, fapt ce a avut un impact major asupra economiei și a sistemului de ocrotire a sănătății.

În ultimii ani de viață, autorul a cercetat un grup de plante hemostatice utilizate în medicina tradițională, iar studiile sale îndelungate și aprofundate au permis aplicarea lor largă în industria farmaceutică.

Concomitent cu activitatea științifico-didactică, distinsul savant Serghei Lealikov reușește să-și dezvolte aria de cunoștințe participând la diverse cursuri naționale și internaționale și să-și publice lucrările științifice în conlucrări cu Academia de Științe a URSS și cu diverse grădini botanice din regiune. În 1965 devine membru al Comitetului de Știință al Ministerului Sănătății al RSSM și președinte al Comisiei în domeniul farmaceutic în cadrul aceleiași organ.

Atitudinea responsabilă manifestată în activitatea sa profesională și de cercetare, erudiția și tactul pedagogic, modul de viață bine organizat și calitățile personale excepționale i-au adus notorietate și respect din partea colegilor și a prietenilor, precum și a numeroșilor discipoli și studenți. Pentru munca prodigioasă a fost apreciat cu insigna „Отличник здравоохранения”.

Conferențiarul Serghei Lealikov a trecut în eternitate la 26 martie 1966, la numai 45 de ani, și a fost înmormântat la Cimitirul Central din Chișinău.

In memoriam profesorul Aleksandr Korovin

Fără trecut nu ar exista prezent, motiv pentru care este atât de important să ne amintim și să comemorăm personalitățile care au pus temelia Institutului de Stat de Medicină din Chișinău. Numele acestora reprezintă istoria de azi a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova, ce trebuie păstrată ca pe o relicvă instituțională și transmisă pentru informare și recunoștință urmașilor – noilor generații, astfel creând un reper care să reziste în timp.

Unul dintre numele de vază care se regăsește în arhiva de aur a universității noastre este al profesorului Aleksandr Korovin, doctor habilitat în științe medicale, medic terapeut, care timp de 34 de ani a activat la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău (ISMC) și a condus Catedra de propedeutică a bolilor interne peste trei decenii. La 1 februarie s-au împlinit 115 ani de la nașterea distinsului profesor.

Aleksandr Korovin face parte din cea de-a doua generație de cadre științifico-didactice, care au contribuit esențial la fondarea și dezvoltarea învățământului superior medical și a școlilor științifice medicale autohtone, de rând cu somități precum: Vasili Kuprianov, Nikolai Starostenko, Nikolai Gladîrevski, Andrei Zorhin, Eli Naum Șleahov, Vasile Procopișin și alții.

S-a născut la 1 februarie 1906, în orașul Vologda, Federația Rusă, iar studiile superioare le-a efectuat la Primul Institut de Stat de Medicină „I.P. Pavlov” din orașul Leningrad.

În anul 1950, prin ordinul ministrului sănătății al URSS, a fost transferat la Chișinău, unde a preluat funcția de șef al Catedrei de propedeutică a bolilor interne (actualmente – Disciplina de medicină internă-semiologie, Departamentul Medicină Internă). A condus catedra în perioada 1950-1981, contribuind la formarea viitorilor medici calificați prin aplicarea metodelor clinice și paraclinice de examinare a pacientului în Clinica de boli interne, precum și a metodelor de depistare a maladiilor și de argumentare a diagnosticului clinic. Sub conducerea Domniei Sale, membrii catedrei au susținut un număr impresionant de teze de doctor în științe medicale și au publicat peste 50 de lucrări științifice, iar dotarea tehnico-materială a subdiviziunii didactice s-a îmbunătățit considerabil. Aleksandr Korovin a contribuit substanțial la instruirea cadrelor științifico-didactice și a celor medicale pentru sistemul de sănătate, personal a ghidat pregătirea a 18 secundari clinici.

Lucrările sale științifice, ce abordează, în special, *gripa și complicațiile acesteia*, sunt de o valoare incontestabilă, palmaresul său cumulează peste 60 de publicații, dintre care trei monografii, instrucțiuni metodice, articole în ediții periodice, rapoarte la conferințe și simpozioane de profil.

De menționat că, o perioadă îndelungată, profesorul Korovin a deținut funcția de președinte al Comisiei pentru studii și combaterea gripei și a altor infecții respiratorii, înstituită pe lângă Comitetul științific al Ministerului Sănătății al RSSM, a fost membru al prezidiului Secției medicale din cadrul Asociației Republicane *Знание* și al Asociației Științifice a Terapeuților din Moldova.

Pentru aportul în dezvoltarea sistemului național de sănătate s-a învrednicit de titlul *Om Emerit* în știință al RSSM.

A trecut în eternitate la 1 ianuarie 1985.

Profesorul Nikolai Gladîrevski – un model de profesionalism, demnitate și empatie

În data de 29 ianuarie 2021, comunitatea academică a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” din Republica Moldova a marcat 125 de ani de la nașterea savantului, medicului chirurg traumatolog ortoped Nikolai Gladîrevski, cel care a stat la baza fondării Catedrei de traumatologie, ortopedie și chirurgie de campanie, contribuind esențial la formarea specialiștilor și la dezvoltarea serviciului de ortopedie și traumatologie în țara noastră.

Nikolai Gladîrevski s-a născut la 29 ianuarie 1896, în regiunea Libava provinciei Courland, una dintre cele trei provincii baltice ale fostului Imperiu Rus. Profesorul a ajuns la Chișinău, fiind delegat de autoritățile de la Moscova într-o misiune specială. De la începutul activității sale a manifestat profesionalism, dedicare și responsabilitate în exercitarea profesiei de medic, fapt pentru care și-a creat o imagine excepțională de lider, cu un puternic spirit de echipă.

Având o experiență bogată în acordarea asistenței medicale în domeniul ortopediei și traumatologiei, profesorul Gladîrevski a fondat Catedra de traumatologie, ortopedie și chirurgie de campanie în cadrul Institutului de Stat de Medicină din Chișinău (ISMC), în anul 1962, în baza Secției de ortopedie (cu 40 de paturi) a Spitalului Republican de Ortopedie și Traumatologie din capitală, fapt ce a permis inițierea specialiștilor în domeniu. În această perioadă profesorul rus efectuează o fructuoasă activitate didactică, clinică și științifică, fiind preocupat de problema pacienților cu traumatisme grave și mutilări, dobândite în urma celui de-al Doilea Război Mondial.

Printre direcțiile științifice în care a activat profesorul Gladîrevski, un loc aparte l-au avut studiile proceselor inflamatorii, de tuberculoză osteoarticulară, de expertiză a capacității de muncă, profilaxiei traumatismelor ș.a. De asemenea, a abordat și aspecte ce țin de patologiiile coloanei vertebrale, procesele tumorale ale oaselor, tratamentul traumatismelor, organizarea asistenței traumatologice etc. Pe parcursul activității sale la ISMC, Nikolai Gladîrevski a fost conducător științific și a ghidat 11 discipoli, printre care profesorii universitari de mai târziu: Ion Marin, Serafim Stamin, Larisa Iacuin, L. Kusmarțeva, și conferențiarii: Petru Pulbere, P. Maximov, I. Cotlear și alții.

Profesorul Gladîrevski a exercitat mai multe funcții de conducere atât la nivel de Institut, cât și de guvern, inclusiv în calitate de prorector pentru activitate științifică și didactică, contribuind substanțial la dezvoltarea acestor direcții. Din anul 1957 și până în 1965 a fost specialist principal al Ministerului Sănătății în domeniul ortopediei și traumatologiei, fondator și președinte al Societății Republicane a Traumatologilor-ortopezi (în prezent – Asociația Traumatologilor și Ortopeziilor din Republica Moldova) și membru al Asociației Republicane a Chirurgilor. De asemenea, a activat și în colegiul de redacție al revistei *Здравоохранение*.

În anul 1962, sub egida profesorilor Nikolai Gladîrevski și Nicolae Testemițanu, a fost fondat Laboratorul de conservare a țesuturilor în cadrul Stației Republicane de Transfuzie a Sângelui, care, cinci ani mai târziu, a fost transferat la Spitalul Clinic de Traumatologie și Ortopedie.

Nikolai Gladîrevski a fost un medic de excepție și un savant talentat, care a avut norocul să întâlnească la Chișinău oameni extraordinari, alături de care a reușit să implementeze ideile și să obțină rezultate pe măsură, iar prin măiestria sa de medic clinician a salvat și a tratat mii de pacienți, îmbunătățindu-le calitatea vieții.

S-a stins din viață în anul 1973. Prin activitatea sa rodnică și multilaterală, prof. Gladîrevski împreună cu prof. Testemițanu au contribuit la crearea serviciului ortopedie și traumatologie, la pregătirea cadrelor științifice și practice în această specialitate – fapte pentru care va rămâne, în memoria generațiilor de medici ortopezi-traumatologi din țară, un model de profesionalism, demnitate și empatie.

Vasile Pavliuc – fondatorul Catedrei de oncologie, Medic Emerit

În luna februarie am marcat un centenar de la nașterea profesorului universitar Vasile Pavliuc, dr. hab. șt. med. – fondatorul și primul șef al Catedrei de oncologie a Institutului de Stat de Medicină din Chișinău (ISMC), chirurg generalist și pedagog de vocație, Medic Emerit.

S-a născut la 23 februarie 1921, în satul Solomenka, regiunea Stavropol, Federația Rusă. În anul 1945, fiind student în anul I la Institutul de Medicină din Kislovodsk, a fost transferat la Institutul de Stat de Medicină din Chișinău, pe care îl absolvă în 1949. În același an este numit șef al Secției de chirurgie la Spitalul Raional din Baimaclia (actualmente – Cantemir). În 1953 este transferat în calitate de medic ordinar în Secția de chirurgie nr. 1 a Spitalului Clinic Republican, din 1958 – medic chirurg, în perioada 1958-1965 – șef al acestei secții.

În 1965 se încadrează în activitatea didactică la Catedra de chirurgie generală în postul de asistent, ulterior – de conferențiar. Inițial a lansat Cursul de oncologie pe lângă Catedra de chirurgie spitalicească, apoi, în anul 1975, Vasile Pavliuc a fondat Catedra de oncologie, pe care a condus-o până în 1990.

În 1966 susține teza de doctor în științe medicale la tema „Terapia cu steroizi și funcția ficatului în timpul tratamentului chirurgical al pacienților cu hipertensiune portală”, iar în 1974 – cea de doctor habilitat – „Influența splenectomiei și ligaturii a. lienalis și autoimunogresia la bolnavii cu ciroză hepatică”. În 1977 obține titlul științifico-didactic de profesor.

Pe parcursul activității sale, a efectuat mai multe stagii. Unul dintre ele a fost realizat la Clinica nr. 1 a Institutului de Medicină din orașul Moscova, unde s-a specializat în domeniul chirurgiei toracice, în Clinica profesorului Vladimir Negovskii – renumit fiziopatolog, fondatorul primului Institut de Cercetare de Reanimatologie Generală din lume (Научно-исследовательский институт общей реаниматологии им. В.А. Герасковского ФНЦП РР). Cunoștințele acumulate în această instituție i-au oferit posibilitatea profesorului Pavliuc să implementeze *principiul tratamentului stărilor terminale* în activitatea Secției de chirurgie.

În perioada 1970-1982, a fost specialist principal al Ministerului Sănătății în domeniul chirurgiei. Adeseori întreprindea deplasări în raioanele republicii pentru a consulta pacienți și a acorda ajutor chirurgical calificat. Atitudinea sa responsabilă, grija pentru bolnavi și capacitățile sale profesionale i-au adus autoritatea binemeritată în rândul chirurgilor, dar și a populației.

Între anii 1990-1992 activează ca profesor la Catedra de hematologie, oncologie și terapie de campanie, iar în perioada 2001-2007 este profesor consultant, contribuind cu profesionalism și responsabilitate la formarea specialiștilor în domeniu.

Este autor a peste 150 de lucrări științifice și conducător a trei teze de doctor în științe medicale.

Pentru aportul în dezvoltarea sistemului național de sănătate, i-a fost decernat titlul onorific *Medic Emerit al RSSM* (în 1966), a fost decorat cu ordinul *Drapelul roșu de muncă* (1971) și cu insigna *Отличник здравоохранения*.

Vasile Pavliuc s-a stins din viață la 30 aprilie 2007.

Nouă studenți-doctoranzi au obținut burse guvernamentale

Cele mai multe Burse de excelență ale Guvernului Republicii Moldova pentru anul 2021 au fost obținute de studenți-doctoranzi din cadrul Școlii doctorale în domeniul științe medicale a Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”. Astfel, opt tineri cercetători au fost apreciați cu Bursa de excelență, iar un student-doctorand a fost selectat pentru a beneficia de Bursa pe domenii științifice, conform hotărârii executivului, aprobată în data de 20 ianuarie curent.

de la 6 instituții de studii superioare de doctorat din țară. Acestea au fost evaluate de șase grupuri de experți în conformitate cu domeniul științific și programele de doctorat prezentate de către participanți. În total, 28 de studenți-doctoranzi au fost apreciați (21 cu Bursa de excelență, iar 5 – Bursa pe domenii).

Bursa de excelență a guvernului și Bursa pe domenii științifice se acordă anual studenților-doctoranzi din anii II și III, înmatriculați la studii cu frecvență, care au realizat integral programul de pregătire

UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE „NICOLAE TESTEMIȚANU” DIN REPUBLICA MOLDOVA

Deținători ai Bursei de excelență a guvernului, în mărime de 2500 de lei, sunt:

- **Tatiana Tonu**, anul IV, specialitatea Igienă;
- **Ion Grabovschi**, anul III, specialitatea Anestezie și terapie intensivă;
- **Cristina Tomacinschi**, anul III, specialitatea Pediatrie și neonatologie;
- **Ecaterina Pavlovski**, anul III, specialitatea Biochimie medicală;
- **Svetlana Cociu**, anul II, specialitatea Igienă;
- **Daniela Gasnaș**, anul III, specialitatea Neurologie clinică;
- **Cornelia Fursenco**, anul III, specialitatea Farmacie;
- **Alexandru Andrușca**, anul III, specialitatea Neurochirurgie;
- Deținătoare a Bursei pe domenii științifice, în mărime de 2000 de lei, a devenit **Mihaela Ivanov**, anul II, specialitatea Cardiologie.

La concurs au fost depuse 38 de dosare

avansată, programul de cercetare științifică stabilit de conducătorul de doctorat, au acumulat numărul de credite prevăzut în Planul de învățământ al Școlii doctorale, au obținut performanțe academice deosebite și participă activ la viața socială a instituției.

Menționăm că Școala doctorală în domeniul științe medicale este structura responsabilă de organizarea studiilor superioare de doctorat, în baza HG nr. 816 din 11 noiembrie 2015, în cadrul Consorțiului format din USMF „Nicolae Testemițanu” și instituțiile organizatoare de doctorat din domeniul medical: Centrul Național de Sănătate Publică, Institutul Mamei și Copilului, Institutul de Neurologie și Neurochirurgie „Dionid Gherman”, Institutul de Cardiologie, Institutul de Ftiziopneumologie „Chiril Draganiuc”, Institutul Oncologic și Spitalul Clinic Republican „Timofei Moșneaga”.

Felicitări cordiale deținătorilor de burse, multă sănătate și cât mai multe performanțe!

Aprecieri pentru contribuție substanțială în dezvoltarea cercetării și inovării

Reprezentantele Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” au fost apreciate la nivel guvernamental pentru activitate prodigioasă și contribuție substanțială la dezvoltarea științei și promovarea rezultatelor remarcabile în domeniul cercetării și inovării.

Cu prilejul Zilei internaționale a femeilor și a fetelor cu activități în domeniul științei, profesorului universitar Larisa Spinei, dr. hab. șt. med., Catedra de medicină socială și management „Nicolae Testemițanu”, asistentului universitar Ludmila Sidorenco, dr. șt. med., Catedra de biologie moleculară și genetică umană le-au fost conferite Diploma Guvernului Republicii Moldova, iar profesorul universitar Svetlana Șciuca, dr. hab. șt. med., Departamentul Pediatrie și cercetătorul științific Ana Casian, Centrul Științific al Medicamentului, s-au învrednicit de Diploma Ministerului Educației, Culturii și Cercetării (MECC).

Evenimentul festiv de decernare a mențiunilor a fost organizat de MECC, în format on-line, în data de 10 februarie curent, în total fiind nominalizate 86 de femei de la universități și de la instituții de cercetare din țară. Printre cercetătoarele apreciate ale USMF „Nicolae Testemițanu” – nominalizate de alte instituții, se mai regăsesc: profesorul universitar Liliana Groppa, dr. hab. șt. med., șefa Disciplinei de reumatologie și nefrologie, Departamentul Medicină Internă, și conferențiarul universitar Larisa Rotaru, dr. șt. med., de la aceeași disciplină, precum și Elena Privalova, dr. șt. biol., cercetător științific superior în Laboratorul de alergologie și imunitate clinică.

Cu acest prilej, rectorul Emil Ceban a acordat 11 diplome cercetătoarelor din cadrul USMF „Nicolae Testemițanu” pentru excelență și performanță în cercetare: Mariana Jian, cercetător științific, Laboratorul de inginerie tisulară și culturi celulare; Valeriana Pantea, cercetător științific, Laboratorul de biochimie, Alina Ferdohle, dr. șt. med., conferențiar universitar, Catedra

de medicină socială și management „Nicolae Testemițanu”; Stela Cojocaru, dr. șt. med., conferențiar universitar, Catedra de boli infecțioase, tropicale și parazitologie medicală; Galina Buta, dr. șt. med., conferențiar universitar, Catedra de medicină de

dezvoltare a tehnicilor de testare și, în cele din urmă, la crearea vaccinului. În același timp, pandemia a avut, de asemenea, un impact negativ semnificativ asupra femeilor care lucrează în domeniul științei, afectându-le în special pe cele aflate la început

familie; Doina Chiaburu-Chiosa, dr. șt. med., asistent universitar, Catedra de otorinolaringologie; Maria Garabaiu, dr. șt. med., asistent universitar, Catedra de medicină de familie; Eugenia Groza, șef secție, Secția de management al proprietății intelectuale, Departamentul Cercetare; Olesia Cătăraș, studentă-doctorandă, anul II, specialitatea Anatomia omului; Cristina Poștaru, studentă-doctorandă, specialitatea Stomatologie; Olga Clipii, studentă în anul VI, Facultatea de Medicină nr. 1.

Doamnele și domnișoarele au fost felicitate de către rector, în cadrul ședinței Senatului din 15 februarie. Rectorul le-a exprimat recunoștința comunității universitare pentru contribuția dumneor în sporirea vizibilității și a prestigiului Almei Mater, și le-a dorit sănătate, perseverență și noi performanțe în domeniul cercetării, tehnologiei și inovării.

Mottoul acestei zile în anul 2021 a fost: „Cercetătoarele – în prima linie împotriva COVID-19”. Izbucnirea pandemiei COVID-19 a demonstrat, în mod clar, rolul esențial al cercetătorilor în diferite etape ale luptei împotriva coronavirusului – de la avansarea cunoștințelor despre virus la

de carieră, adâncind astfel diferența de gen existentă în știință și la dezvoltarea disparităților de gen în sistemul științific, fapt ce trebuie abordat prin noi politici, inițiative și mecanisme pentru a sprijini femeile și fetele în dezvoltarea acestui domeniu.

Printre obiectivele Zilei internaționale a femeilor și a fetelor cu activități în domeniul științei se numără: stoparea tuturor formelor de discriminare în activitatea de cercetare; accesul la o educație științifică primară și secundară în mod gratuit, echitabil și calitativ; accesul egal la o educație tehnico-științifică de calitate, profesională și terțiară, inclusiv cea la nivel universitar; creșterea substanțială a numărului de femei de toate vârstele care au competențe relevante pentru ocuparea forței de muncă; sporirea accesului la locuri de muncă decente și la oportunități de antreprenariat ș.a.

Ziua internațională a femeilor și a fetelor cu activități în domeniul științei (*International Day of Women and Girls in Science*) se marchează anual, la 11 februarie, în conformitate cu rezoluția Organizației Națiunilor Unite din 22 decembrie 2015.

USMF „Nicolae Testemițanu” – model de promovare a Francofoniei

Responsabilul de Antena pentru Republica Moldova și Ucraina a Agenției Universitare a Francofoniei în Europa Centrală și Orientală, Roxana Țurcanu-Tolomey, a vizitat universitatea noastră în data de 22 ianuarie curent, în contextul încheierii misiunii sale la Chișinău.

Cu acest prilej, rectorul Emil Ceban a decernat distincției oaspete Diploma de excelență a Universității în semn de apreciere a profesionalismului și a devotamentului, a excelenței și a performanței în cadrul parteneriatului cu Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” și contribuție

în promovarea Francofoniei în Republica Moldova. În acest context, Roxana Țurcanu-Tolomey a menționat că echipa Universității „este una minunată, cu care am reușit să realizăm proiecte frumoase de promovare a Francofoniei. De fiecare dată ați demonstrat deschidere și

teneritate cu instituții de profil din Franța prin care au fost oferite oportunități de stagii profesionale pentru studenți, medici-rezidenți, precum și stagii de perfecționare pentru cadrele științifico-didactice ale Universității. Grație burselor și mobilităților oferite de AUF, mai mulți studenți, medici-rezidenți și profesori au beneficiat de stagii lingvistice, profesionale și de cercetare în universitățile partenere francofone, fapt ce a contribuit atât la dezvoltarea competențelor didactice și la implementarea noilor metode de instruire și cercetare, a metodelor moderne de diagnostic și de tratament, cât și la promovarea reformelor în sistemul național de sănătate.

Mohamed Ketata, director regional pentru Europa Centrală și Orientală, prezent la întrunire, este de părere că pentru țara noastră trebuie să fie dezvoltat un program specific, iar în acest sens există trei premise: Republica Moldova este țara cu cel mai mare număr de vorbitori de limba franceză, în raport cu cel al populației; este o țară cu o dinamică francofonă incredibilă; AUF este în serviciul universităților membre și face tot posibilul să răspundă necesităților acestora. Profesorul Ketata a accentuat că această idee este deosebit de importantă la nivel de discuții cu rectorul AUF, Slim Khalbous, și speră la un rezultat pozitiv.

disponibilitate, iar pentru acest fapt Vă mulțumim!”, a adăugat reprezentanta AUF.

Potrivit rectorului, cooperarea cu AUF datează din 1998, odată cu crearea Filiei Universitare Francofone în cadrul Facultății de Medicină nr. 1 a USMF „Nicolae Testemițanu”. Pe parcurs, au fost dezvoltate par-

Sincere felicitări doamnelor și tinerelor cercetătoare din cadrul Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, care își aduc aportul substanțial la dezvoltarea științelor și promovarea Almei Mater în țară și peste hotare, prin realizările notorii înregistrate.

Vă încurajăm să vă valorificați potențialul, să vă dezvoltați continuu capacitățile și abilitățile de cercetare în conformitate cu cele mai înalte standarde de calitate, să aplicați metode moderne și tehnologii avansate în activitatea de cercetare și inovare, să vă materializați rezultatele și noile cunoștințe prin publicații. Suntem ferm convinși că acțiunile Dumneavoastră au un impact benefic asupra sănătății oamenilor și contribuie la progresul științific și la dezvoltarea societății, în general.

Vă dorim sănătate, perseverență, energie și noi forțe creatoare, și cât mai multe performanțe în domeniul cercetării, tehnologiei și inovării.

Cu sincere urări de bine,

Rector Emil Ceban,
profesor universitar, dr. hab. șt. med.

Virusul nu a dispărut! Împreună oprim pandemia!

Cca 50 de membri ai Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină s-au alăturat campaniei naționale de comunicare în contextul COVID-19 și desfășoară acțiuni de informare a populației. Începând cu data de 20 februarie, locuitorii municipiului Bălți și ai raioanelor Hîncești, Anenii Noi, Cahul, Ialoveni, Rîșcani, Edineț, Dondușeni, Cimișlia, Orhei, Telenești, Leova, Călărași, Florești, Soroca, Strășeni, Cantemir, Nisporeni au fost informați despre respectarea măsurilor de prevenire a coronavirusului de tip nou și despre beneficiile vaccinării împotriva acestuia. Tinerii au distribuit materiale informative și măști, au îndemnat oamenii să-și igienizeze mâinile, să evite locurile aglomerate, să poarte măști de protecție în mod corect, să se izoleze în caz de contactare a virusului ș.a. Totodată, medicii au explicat oamenilor că vaccinarea împotriva COVID-19 reprezintă soluția optimă pentru diminuarea ratei de îmbolnăviri și a riscului de a face o formă gravă a bolii.

Acțiunea a demarat în luna februarie în cadrul Programului de combatere a pandemiei COVID-19 „Solidari pentru Sănătate”, destinat țărilor Parteneriatului Estic, susținut de Biroul Organizației Mondiale a Sănătății (OMS) în țara noastră și Uniunea Europeană. Campania de informare cu sloganul *Virusul nu a dispărut! Împreună oprim pandemia!* va dura până în luna aprilie curent, timp în care medicii se vor deplasa, în zilele de weekend, în toate raioanele din țară și vor distribui populației cca 6000 de măști de protecție oferite de OMS.

Uniunea Europeană și OMS continuă să susțină Republica Moldova în combaterea pandemiei COVID-19, contribuind la fortificarea sistemului de sănătate, extinderea capacităților de

testare la COVID-19, instruirea lucrătorilor medicali ș.a. Astfel, în cadrul inițiativei „Solidari pentru sănătate”, în anul 2020, țara noastră a beneficiat de ajutoare sub formă de: 1,2 milioane de măști, 348 de mii de respiratoare, 330 de mii de mănuși, 16 200 mii de perechi de ochelari de protecție, 36 de mii de halate de protecție, 356 de concentratoare de oxigen, 210 pulsoximetre, 41 de monitoare pentru pacienți și 34 de ventilatoare pentru respirație asistată.

Menționăm că, odată cu instituirea situației epidemiologice în țara noastră, medicii au dat dovadă de responsabilitate și mobilizare, implicându-se activ în numeroase acțiuni de voluntariat, oferind suport instituțiilor medicale în lupta cu COVID-19.

Iurie Noroc: „Această competiție o dedic celor care cred în imposibil!”

Ceea ce este imposibil pentru unii, pentru medicii este mai mult decât posibil! Ne mândrim cu Iurie Noroc, medic-rezident la USMF „Nicolae Testemițanu”, care, timp de 55 de ore, a parcurs 175 de km în cadrul ultramaratonului „Rubicon-2021”. Evenimentul s-a desfășurat între 19 și 21 februarie curent pe teritoriul republicii. Conform clasamentului, Iurie s-a plasat pe locul 16, printre cei 172 de sportivi profesioniști și amatori – participanți la cursă.

Medicul consideră că „Rubicon-2021” e mai mult decât o competiție, e supraviețuire și o luptă cu propriul caracter și propriul corp, trei zile în care a încercat să-și depășească propriile limite. El spune că pe traseu au întâlnit oameni care i-au susținut, care credeau în forțele lor. Prima zi s-a simțit fericit, pentru că l-a sensibilizat enorm un băiat de 13 ani din satul Cișlița-Prut, raionul Cahul, care a alergat, alături de concurenți, circa 12 km, fiind încălțat în galoși de cauciuc, pentru că nu avea adidași.

„...A fost frumos, dar și dificil. Am luptat cu mine însumi. Mă bucur că am reușit și că am evitat traumele, spre deosebire de ediția trecută. Nimeni nu a alergat pentru premiu. Fiecare și-a pus scopul să depășească 100 de km”, își amintește Iurie. La finalul stăfetei sportive, a declarat emoționat: „Acest eveniment nu e despre mine, ci despre Oameni, există Oameni printre noi... O competiție pe care aș numi-o supraviețuire, timp în care simți că bisturiul face mișcări între mușchii gambei, iar conștiința îți este rupt...”

Iurie Noroc este pasionat

de sport și participă la competiții de nivel național – fotbal, volei, șah și atletică ușoară. La acest maraton participă pentru a doua oară, din cele patru ediții. Totodată, este implicat în activități de voluntariat, este reprezentantul Facultății de Rezidențiat în cadrul ASRM.

La ultramaratonul „Rubicon-2021”, 172 de atleți au alergat 504 kilometri, zi și noapte, străbătând teritoriul țării prin 12 raioane, de la sud la nord (de la Giurgiulești la

Briceni), fiecare participant selectând traseele dorite din cele 42 de etape ale cursei.

Scopul concursului este de a promova sportul amator în Republica Moldova, de a familiariza participanții cu raioanele țării, cu patrimoniul cultural, precum și de a implica comunitățile în viața sportivă a țării. Pentru fiecare dintre etapele parcurse, participanții obțin insigne sub forma stemei raionului în care s-a desfășurat etapa. Câștigători și premianți devin cei care parcurg mai multe etape.

„Scrisoare lui Hippocrates”: eseu

Iubite părinte,

Deși sunt un doctor micuț, aflat la început de cale, țin să-ți spun că am o deosebită onoare să mă numesc copilul tău. Găsii de cuviință să aștern aceste rânduri în semn de recunoștință, grațitudine și respect, pentru că ai binevoit a răspunde cererii mele de a mă primi în casa ta – Alma Mater.

Se zice că fiecare om are o chemare în această lume... Când Cel de Sus a încuviințat venirea mea, cutez a crede că mi s-a scris în Cartea Vieții să fiu lumină, speranță, alinare și izvor nesecat de dragoste pentru OM – creația unică și irepetabilă a lui Dumnezeu, făurită din cele patru stihii: apă, foc, pământ și aer. Mi s-au dat ochi nu atât pentru a vedea, cât pentru a înțelege, și urechi – nu atât pentru a auzi, cât pentru a asculta. Împietindu-le armonios, am obținut percepția, pe care am lăsat-o să descopere în cele mai lăuntrice și necăutate locuri ale sufletului predilecția pentru „alb”. Să știi, dragă Hippocrate, că port imaginea acestui halat imaculat încă din fragedă copilărie... L-am îndrăgit, pur și simplu, fără a avea nici cea

mai vagă idee despre cât de greu se moștenește... Chemarea mea în această lume a fost halatul alb!

Asociez Alma Mater cu un arbore – simbol al perpetuării generațiilor de medici de-a lungul veacurilor. Rădăcinile-i își au începuturile de la tine. În fiecare mlădiță a sa curge seva muncii tale. Sunt un mugure verde al acestui pom, ce vrea să crească, să dea rod bun, să îndestuleze pământul cu bunătate, iubire și, cel mai important, să întoarcă ceea ce timpul, anii și grijile fură cu lăcomie din cea mai de preț avere a omului – sănătatea. Da, sunt un mugure... Iubesc când soarele mă scalda în lumina razelor sale... Soarele sunt discipolii tăi –

profesorii mei, care îmi oferă cu deosebită dăruire căldură și sprijin, atât cât am nevoie pentru a-i dicta inimii calea rațională spre succes. Primesc zilnic ploi de cunoștințe, pe care încerc să le asimilez sânguincios și cuminte. Sunt vremuri când acestea aduc cu sine furtuni și vânt puternic, care încearcă să mă desprindă de la acea ramură din care am luat ființă... Aceasta e Disperarea. Încep să urc către culmile acesteia, dar îmi iese în întâmpinare Speranța. Mă îndeamnă să privesc cu ochii larg deschiși orizontul și îmi amintește că drumul meu este într-ocol... Mi-a semănat cu grijă în suflet curaj și statornicie. De la ea am învățat că lacrimile și supărările nu sunt altceva decât risipire de timp și că ar putea schimba, în mod inevitabil, cursul progresului spre regres... Într-adevăr, drumul este anevoios, cu mai multe coborâșuri decât urcușuri, însă de fiecare dată îmi este salvare Credința. Mă asigură că ziua, în care mugurele din mine se va transforma într-o frumoasă creangă a marelui arbore, nu va întârzia să vină. Continui să cred că prin muncă asiduă și devotament, voi obține cele mai dulci și mai

frumoase fructe ale sănătății.

În acest timp scurt, am reușit să înțeleg că medicina, prin semantica sa, depășește cu mult înțelesurile cuvântului „profesie”. Realizez că este arta care reunește noțiunile teoretice cu cele practice, responsabilitatea, empatia, vigilența și dragostea necondiționată față de pacient în modul cel mai perfect și asta o face să se înalte maiestuos deasupra tuturor științelor prin scopurile nobile ce o fundamentează. Medicina impune dăruire de sine la infinit... Înseamnă fire de păr cărunț încă de pe băncile universității, dedicarea celor mai productive ore de somn procesului de studiu... Înseamnă să oferi mai puțin timp celor dragi... Înseamnă să uiți de tine... Mărturisesc că, în pofida la toate acestea, a reușit atât de bine să devină o parte din mine. O am în fiecare bătaie de cord. S-a înrădăcinat adânc în toată ființa și am lăsat-o să domnească deasupra gândurilor, cugetului, conștiinței și inconștiinței mele... Nu-mi rămâne decât să-i rămân slujitor fidel și credincios, și fie ca domnia sa asupra mea să-mi aducă un început de bun augur, împlinire sufletească

și profesională, prosperitate în activitatea mea medicală, în care să înflorească veșnic zămbetul și fericirea fiecărui pacient vindecat.

Tatăl doctorilor de pretutindeni, ca orice părinte, știu că îți dorești să ai cei mai ascultători și exemplari copii, care să poarte cu onoare și demnitate numele tău peste generații, care să valorifice în practică testamentul lăsat de tine în așa fel, încât „hrana” să le fie oamenilor medicament, iar nu medicamentul – hrană! Luând aminte la cele specificate în propria-ți lucrare „Despre medic”, promisiuni să dau dovadă de profesionalism, disciplină și practică riguroasă, fiind mereu un doctor bine îngrijit, onest, calm, înțelegător și serios. La fiecare caz clinic voi avea drept călăuză îndemnul tău: „Să cercetăm cele ce s-au petrecut, să cunoaștem cele prezente, să aplicăm cele învățate”. Cu cugetul curat și cu profundă solemnitate, îți jur „să respect pe cel care m-a învățat această artă la fel ca pe propriii mei părinți, să împart cu el cele ce-mi aparțin și să am grijă de el la nevoie; să-i consider pe descendenții lui ca frați și să-i învăț această artă, dacă

ei o doresc, fără obligații și fără a fi plătit. Să transmit mai departe învățăturile acestei arte fiilor mei, fiilor maestrului meu și numai acelor discipoli, care au jurat după obiceiul medicilor, și nimănui altuia. Atât cât mă ajută forțele și rațiunea, prescripțiile mele să fie făcute numai spre folosul și buna stare a bolnavilor, să-i ferească de orice daună sau violență. Sacră și curată îmi voi păstra arta și îmi voi conduce viața. Orice voi vedea sau voi auzi în timpul unui tratament voi păstra în secret, pentru că aici tăcerea este o datorie. Dacă voi respecta acest jurământ și nu îl voi călca, viața și arta mea să se bucure de renume și respect din partea tuturor oamenilor; dacă îl voi trăda devenind sperjur, atunci contrariul!”

Iubite părinte, îți sunt recunoscătoare pentru grija fără de margini pe care mi-o porți... Aștept cu nerăbdare ziua când te voi face să fii mândru de mine!

Cu deosebită considerație,
Omul din spatele
halatului alb,

Victoria Prichici,
studentă în anul II,
Facultatea
de Medicină nr. 1

Alma Mater – dublă campioană la volei feminin

Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” a devenit dublă campioană la volei feminin printre instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova. Echipa noastră a obținut o victorie extraordinară, pentru al doilea an consecutiv, la Universiada Republicană la Volei Feminin, desfășurată la Chișinău, în perioada 15-20 februarie curent.

Selecționata feminină de volei a USMF „Nicolae Testemițanu” și-a menținut întâietatea incontestabilă prin cinci victorii consecutive,

surclasând echipele: Academiei de Studii Economice – cu scorul de 3:0, Universității de Stat din Moldova – cu 3:0, Universității de Stat de Educație Fizică și Sport – cu 3:0, Academiei „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne – cu 3:0 și Universității Tehnice din Moldova – cu 3:1.

Tinerele și curajoasele mediciniste care au făcut tot posibilul ca trofeul să rămână și anul acesta la universitatea noastră sunt: Adina Pleșca – căpitanul echipei, Inga Ceaglei, Maria Ghimciuc, Andriana Șindirinschi, Maria-Magdalena

Pojoga, Tatiana Bădăraș, Sofia Gavrișenco, Mădălina Triboi, Ana Nicolaev, Eugenia Muzîca, Victoria Cîrpac, Diana și Daniela Zaharco.

Antrenoarea echipei feminine de volei a USMF „Nicolae Testemițanu”, Iulia Popova – cea fără de care sportivele nu ar fi ajuns la aceste performanțe, a menționat că discipolele sale au demonstrat un joc frumos și că nimeni nu le-a putut sta în cale pentru a le stopa avântul, ele având un scop bine determinat – de a lupta cu ardore pentru titlul de campioană. „A fost un minunat prilej de a demonstra că tinerii medicinisti sunt perseverenți și ambițioși, și le reușesc pe toate”, a afirmat trainerul.

Competiția s-a desfășurat la Complexul Sportiv Universitar din Campusul studentesc al USMF „Nicolae Testemițanu”. Suporterii nu au avut posibilitatea să asiste la meciuri din cauza situației epidemiologice din țară, dar, în premieră, acestea au fost transmise live pe pagina de Facebook a Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină.

„Suntem mândri de performanțele echipei de volei feminin a universității noastre care, pentru al doilea an consecutiv, a înregistrat o victorie extraordinară – locul I la Universiada Republicană. Un medic adevărat este și un sportiv pasionat”,

a declarat rectorul Emil Ceban, în cadrul unei întâlniri cu selecționata feminină.

La întrevvedere au mai participat prim-prorectorul Olga Cernetchi, prorector pentru activitate didactică, Marcel Abraș, prorector pentru activitate socială, Gheorghe Buruiiană, președintele ASRM.

Administrația Universității a apreciat la justa valoare rezultatele remarcabile ale echipei și a mulțumit tinerelor pentru profesionalism, dedicare și măiestrie. În semn de gra-

titudine și încurajare, rectorul Emil Ceban le-a oferit cadourile marca USMF (rucsac, umbrelă, tricou etc.) și a promis că va asigura echipa cu noi uniforme sportive.

Exprimăm sincere felicitări reprezentanților echipei noastre de volei – frumoase, inteligente și talentate! Le dorim fetelor multă sănătate și mari succese. Sperăm să ne bucurăm, și în continuare, cu volei de calitate, pe care îl admirăm de-a lungul anilor. *Vivat, Crescat, Floreat!*

În premieră, USMF „Nicolae Testemițanu” – campioană la șah printre universitățile din țară

Pentru prima dată, echipa Universității de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu” s-a clasat pe locul I la Campionatul Național Universitar la Șah-2021, printre șase universități participante în competiție. Menționăm că medicii înregistrează această performanță, după ce timp de patru ani consecutiv au ocupat locul II la această universiadă.

Instituția noastră a fost reprezentată de către medicii-rezidenți: Iurie Noroc și Daniel Glinca, ambii din anul II, și studenții Ciprian Rudic, anul II și Alina Nerpîi, anul V, ghidați de antrenorul Vladimir Diaconu.

„Această victorie este una specială. Am visat acest moment mulți ani la rând și,

iată, acest lucru s-a întâmplat!”, a declarat Iurie Noroc. Tânărul specialist a menționat că până în ultimul tur lupta pentru locul I a fost una acerbă, reprezentanții USMF „Nicolae Testemițanu” reușind să urce pe treapta întâi a podiumului, fiind urmați de ASEM și UTM.

Campionatul s-a desfășurat în perioada 2-4 martie curent, în incinta Clubului Republican de Șah și Joc de Dame, organizat de Federația Moldovenească a Sportului Studentesc și a Veteranilor Sportului în parteneriat cu Ministerul Educației, Culturii și Cercetării al Republicii Moldova.

Felicităm cordial campionii și le dorim cât mai multe victorii în continuare!

Cupa Spitalului Clinic Republican „Timofei Moșneaga” la minifotbal

Zilnic salvează vieți în secțiile de profil COVID-19. Aceștia sunt medici și medici-rezidenți, dar și studenți de la Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițanu”, care activează la Spitalul Clinic Republican „Timofei Moșneaga” din capitală. De această dată, ei și-au demonstrat forțele nu în sala de operație, ci în una de sport. În data de 6 februarie curent, în incinta Complexului Sportiv Universitar din Campusul studentesc s-a desfășurat, în premieră, Cupa SCR „Timofei Moșneaga” la minifotbal. Activitatea sportivă a fost organizată de Comitetul sindical a instituției medicale în parteneriat cu Asociația Studenților și Rezidenților în Medicină (ASRM).

Rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”, profesorul Emil Ceban, a subliniat că numai prin sport se poate de învins greutatea și a reiterat disponibilitatea administrației Universității pentru organizarea unor evenimente similare în viitor. „Dumneavoastră sunteți foștii sau actualii noștri studenți sau medici-rezidenți și să știți că întotdeauna și oricând sunteți bineveniți acasă, la Universitate”, a declarat rectorul.

Potrivit lui Marcel Abraș, prorector pentru activitate socială, în această perioadă dificilă pentru sistemul național de sănătate sunt binevenite asemenea gen de acțiuni, la care participanții au posibilitatea să socializeze și să promoveze modul activ de viață.

Și Iurie Noroc, reprezentantul

Facultății de Rezidențiat în cadrul Asociației Studenților și Rezidenților în Medicină, a salutat decizia de reluare a competițiilor sportive, după o pauză de aproape un an, exprimându-și convingerea că

La competiție și-au demonstrat pregătirea fizică și spiritul de învingători șase echipe formate din studenți, medici-rezidenți și medici, pe podium urcând echipa ASRM – pe locul I, echipa

marele câștigător al Cupei SCR la minifotbal, este prietenia.

La rândul său, directorul SCR „Timofei Moșneaga”, Andrei Uncuța, a mulțumit tuturor pentru participare și susținere, în special administrației USMF „Nicolae Testemițanu”, Comitetului sindical al spitalului și ASRM-ului. „În sfârșit am văzut fețele angajaților noștri fără de măști de protecție, satisfăcuți și cu emoții de bucurie, sportul fiind un element de motivație și de relaxare în activitatea lor istovitoare. Sportul întotdeauna i-a unit pe toți – acesta este mesajul acestei zile, în condițiile în care nu putem face mai mult din cauza restricțiilor impuse de situația epidemiologică”, a adăugat Uncuța.

medicilor-rezidenți – pe locul II și echipa medicilor – pe locul III.

Totodată, ASRM l-a desemnat pe Vladislav Badan, șeful Departamentului Tehnologie Informației și Comunicațiilor, drept *Cel mai bun arbitru*. În replică, Vladislav Badan a mulțumit pentru încrederea acordată și a confirmat intenția de a rămâne un prieten fidel al medicinistilor.

De menționat că titlul de *Cel mai bun portar* i-a fost acordat lui Ștefan Ciorici, medic-rezident, Secția de anesteziologie și terapie intensivă, *Cel mai bun apărător* – Iurie Noroc, medic-rezident, Secția ORL, și *Cel mai bun jucător* – Ștefan Ichim, medic-rezident, Secția de urologie a SCR „Timofei Moșneaga”.

Adresa redacției:
bd. Ștefan cel Mare, 165,
mun. Chișinău,
MD 2004

COLEGIUL DE REDACȚIE:
Silvia CIUBREI Alina TIMOTIN
Inga MUSTEAȚĂ Natalia ȚIBUH Aurelia PAHOMEA

Redactor: Galina ȚURCAN

Fotografii: Departamentul Comunicare și Relații Publice

Telefoane de contact:
022 205 235, 022 205 355,
022 237 653
E-mail: relatiipublice@usmf.md

Materialele publicate reflectă
opinia autorilor, care
nu întotdeauna coincide
cu cea a redacției.

Tipografia
Editurii UNIVERSUL
Tipar offset, com. 140
Tiraj 1000 ex.

Ziarul este înregistrat la Ministerul Justiției al RM cu nr. 184 din 18.03.2005